

CUPRINS

Prezentare Generală

Capitolul 1	Evoluții și Tendințe Macroeconomice	
1.1	Contextul economic internațional	5
1.2	Evoluții și tendințe macroeconomice interne în anul 2008	6
Capitolul 2	Politica Fiscal Bugetară în anul 2008	12
2.1	Execuția bugetară	
2.2	Politica Salarială și de Ocupare	16
2.3	Efectele politicilor din 2008 asupra anului 2009	20
2.4	Datoria publică și finanțarea deficitului bugetar	21
Capitolul 3	Politica Fiscală și Bugetară în anul 2009	25
3.1	Cadrul macroeconomic intern în anul 2009	
3.2	Resurse Disponibile	28
3.3	Obiectivele politicii bugetare în anul 2009. Principii de alocare a resurselor	32
3.4	Datoria publică și finanțarea deficitului bugetar	35
3.5	Transferuri de resurse către administrația locală	36
Capitolul 4	Pachetul de măsuri al Guvernului României pentru stimularea creșterii economice și protejarea intereselor economice ale populației	45
Capitolul 5	Politici fiscal bugetare în perioada 2010-2012	
5.1	Evoluții și tendințe macroeconomice în perioada 2010-2012	47
5.2	Cadrul fiscal și bugetar pe termen mediu	50
5.3	Finanțări de la Uniunea Europeană	52
Capitolul 6	Deficitul bugetar conform Sistemului European de Conturi (ESA 95)	53

PREZENTARE GENERALĂ

Economia mondială

În contextul manifestării unor șocuri multiple, economia mondială a înregistrat o încetinire considerabilă în anul 2008, de la 5% în 2007 la doar 3% în 2008, estimându-se o creștere globală de doar 0,5% în 2009.

În concordanță cu această proiecție, prognoza comerțului mondial prezintă o deteriorare semnificativă, de la 7 la sută în 2007 și 5 la sută în 2008 la doar 2 la sută în 2009, accentuată de efectele crizei financiare globale și de dificultatea obținerii finanțării. Zona euro, SUA și Japonia se află deja în recesiune, existând riscul ca situația să se agraveze suplimentar: reducerea continuă a consumului și a investițiilor poate genera o spirală a declinului cererii, reducerea bugetelor companiilor, a inovării și angajării. Ultimele proiecții economice ale Comisiei Europene indică o creștere economică apropiată de zero și riscul unei contracții a economiei europene în 2009; de asemenea se estimează creșterea cu 2,7 milioane a numărului șomerilor în următorii doi ani.

Zona EURO

În cel de-al treilea trimestru al anului 2008 zona euro a intrat deja în recesiune în condițiile unei stagnări a consumului privat cauzată de o reducere a ocupării și o majorare redusă a venitului disponibil real al familiilor. De asemenea, se consideră că situația economică se va înrăutăți în 2009, estimându-se descreșteri pentru majoritatea țărilor membre și o contracție a activității economice cu 1,9% din PIB în zona euro.

Principalii parteneri comerciali ai României își vor reduce produsul intern brut în anul 2009: Italia cu 2%, Germania cu 2,3%, Franța cu 1,8%, în timp ce în prognoza de toamnă, toate aceste state erau creditate cu creșteri zero. Odată cu relansarea cererii în anul 2010, creșterile economice în aceste state vor înregistra niveluri pozitive, de 0,3%, 0,7% și respectiv 0,4%.

Cadrul macroeconomic intern

În prima parte a anului 2009, tendința de contracție a activității economice se va accentua. Pe măsură ce planul de redresare economică și financiară își va face simțite efectele atât în România cât și în celelalte state membre ale Uniunii Europene, parteneri comerciale ale noastre, se așteaptă ca oferta națională să-și revină și cererea să crească. Este posibil ca în primul trimestru din anul 2009 creșterea reală a produsului intern brut să se situeze chiar sub 1%, dar pentru anul 2009, cadrul macroeconomic previzionează un produs intern brut în creștere, în termeni reali, cu **2,5% față de 2008**.

Deficit bugetar dublu în 2008 față de ținta anunțată

România a avut o politică fiscală prociclică, bazată pe estimări nerealiste ale veniturilor și pe creșteri de cheltuieli publice care au condus la acumularea unor dezechilibre macroeconomice semnificative, manifestate printr-un deficit de cont curent și o rată a inflației ridicate.

Veniturile bugetare au fost supraestimate la nivelul de 37,2% din PIB, față de o execuție de doar 32% din PIB.

Politica de cheltuieli a fost expansionistă, deficitul bugetar rezultat la sfârșitul anului fiind de 4,8% din PIB conform metodologiei cash, și de 5,2% din PIB conform metodologiei ESA95, nivel inacceptabil pentru o economie care a crescut în 2008 cu aproape 8 procente.

Cheltuielile realizate peste nivelul resurselor disponibile nu au fost canalizate către activități productive, fiind orientate cu preponderență spre cheltuieli de personal și cheltuieli cu bunuri și servicii.

O nouă abordare a politicii bugetare în anul 2009

Obiective:

Consolidare bugetară până la un deficit bugetar de 2% din PIB prin restructurarea cheltuielilor publice în sensul diminuării cheltuielilor curente de administrare.

Alocarea cu prioritate a resurselor către proiecte cu efect multiplicator în economie ca principal mijloc de limitare și de compensare a reducerii activității din sectorul privat, prin care să se evite intrarea în recesiune economică.

Respectarea Regulii de Aur a finanțelor publice: deficitul nu finanțează decât investiții publice, iar veniturile curente finanțează cheltuielile curente.

Asigurarea sustenabilității datoriei publice interne și utilizarea datoriei publice externe ca sursă de creștere economică.

Un caracter multianual al bugetului în acord cu un cadru credibil de cheltuieli pe termen mediu care prevede ajustarea deficitului bugetului general consolidat către o țintă de 1% din PIB până în anul 2012.

Priorități 2009

Investiții majore în infrastructura de transport, mediu, dezvoltare regională, educație și sănătate.

Asigurarea fondurilor pentru cheltuieli de tip structural: pensii, asistență socială, contribuția la bugetul U.E. și cofinanțarea programelor și proiectelor finanțate din fonduri comunitare.

Asigurarea condițiilor pentru absorbția integrală și eficientă a fondurilor structurale, de coeziune și a celor din cadrul Politicii Agricole Comune ca principală sursă de finanțare externă a creșterii economice.

Capitolul 1

Evoluții și tendințe macroeconomice

1.1. Contextul economic internațional

La începutul anului 2009, datorită materializării riscurilor anunțate, Comisia Europeană a revizuit prognoza pentru țările membre, pentru prima dată înainte de termen, sub forma unei prognoze interimare.

- modificare procentuală -

Estimări asupra mediului extern	2006	2007	2008	2009	2010
PIB - economie mondială	5,0	5,0	3,3	0,5	2,7
PIB UE - 27 din care	3,1	2,9	1,0	-1,8	0,5
• Consum	2,3	2,2	1,0	-0,4	0,4
• Investiții	6,1	5,4	0,4	-5,9	-0,6
PIB zona euro	2,9	2,7	0,9	-1,9	0,4
PIB SUA	2,8	2,0	1,2	-1,6	1,7
PIB Japonia	2,0	2,4	-0,1	-2,4	-0,2
PIB Germania	3,0	2,5	1,3	-2,3	0,7
PIB Italia	1,8	1,5	-0,6	-2,0	0,3
PIB Franța	2,2	2,2	0,7	-1,8	0,4
Rata de schimb USD/€	1,26	1,37	1,48	1,38	1,38
Prețul țițeiului Brent (în \$/ baril)	66,2	72,5	104,0	52,1	61,7
HICP (indicele armonizat al prețurilor de consum) UE -27	2,3	2,4	3,7	1,2	1,9

Sursa: Prognoza interimară a DG ECFIN - ianuarie 2009

Noua proiecție accentuează declinul economiei globale, prefigurat de prognoza de toamnă. Producția și comerțul internațional își reduc puternic ritmurile, intrând în zona negativă.

Încrederea investitorilor și a consumatorilor, deopotrivă, a suferit un declin major. Producția scade în numeroase economii avansate, amplificată și de declinul cererii interne, care se restrânge mai mult decât s-a anticipat anterior. Escaladarea crizei financiare și economice globale, în ultimele luni ale anului 2008, a sporit incertitudinea perspectivelor de creștere în economiile avansate, aceleași efecte existând și în țările emergente.

În anul 2008, în cea mai mare parte a lumii, creșterea produsului intern brut a încetinit. Prognoza interimară a CE prevede o creștere economică mondială de 3,3% în 2008, iar pentru 2009 este posibil să ajungă la circa 0,5%, ca urmare a recesiunii în zona euro, în Marea Britanie, SUA, Japonia, precum și a intrării pe o pantă descendentă a PIB-ului în China, Rusia și alte țări emergente.

Pentru zona euro se estimează o creștere a PIB-ului de 0,9% în 2008 față de 1,2% în prognoza de toamnă, în condițiile unei creșteri limitate a consumului privat cauzată de o reducere a ocupării și o majorare redusă a venitului disponibil real al familiilor. De asemenea, se consideră că situația economică se va înrăutăți în 2009, estimându-se descreșteri pentru majoritatea țărilor membre.

Principalii parteneri comerciali ai României își vor reduce activitatea în anul 2009: Italia cu 2%, Germania cu 2,3%, Franța cu 1,8%, în timp ce în prognoza de toamnă, toate aceste state erau creditate cu creșteri zero. Odată cu relansarea cererii în anul 2010, creșterile economice în aceste state vor înregistra niveluri pozitive, de 0,3%, 0,7% și respectiv 0,4%.

Pentru anul 2009 se estimează un nivel al prețului țițeiului Brent de 52,1\$/baril, urmând ca în anul 2010 acesta să se majoreze până la 61,7\$/baril.

În ceea ce privește evoluția comerțului exterior al principalilor noștri parteneri comerciali, este important de menționat faptul că Germania, Italia și Franța vor înregistra evoluții nefavorabile.

În Germania, cu o pondere în totalul exportului României de 16,1%, se așteaptă o diminuare a importurilor de bunuri și servicii cu 2,4% în 2009 și o ușoară redresare de 1,2% în 2010 față de creșterile acestora de 5% în 2007 și în 2008. Italia, cu o pondere de 15,6%, își va diminua importurile de bunuri și servicii cu 4,3% în anul 2009, dar acestea vor crește cu 1,5% în 2010. Franța, cel de-al treilea partener al României, cu o pondere de 7,4% din total exporturi, va cunoaște în anul 2009 o reducere a importurilor de bunuri și servicii cu 1,4% față de 2,3% în anul 2008, iar în anul 2010 acestea se vor redresa ușor până la 0,7%.

1.2 Evoluții și tendințe macroeconomice interne în anul 2008

Creșterea economică

În primele 9 luni din anul 2008, evoluția economică a fost foarte bună, înregistrându-se o creștere a produsului intern brut cu 8,9% față de aceeași perioadă din 2007.

Cererea internă a reprezentat motorul creșterii economice în această perioadă, formarea brută de capital fix fiind componenta cea mai dinamică. Formarea brută de capital fix a fost cu 27,7% mai mare față de aceeași perioadă din 2007.

Consumul final individual al populației, următoarea componentă a cererii interne, a

înregistrat, de asemenea, o creștere de 14,1% față de primele 9 luni din 2007.

Semnificativă este evoluția comerțului exterior de bunuri și servicii care, în trimestrul II, a înregistrat o schimbare importantă, respectiv dinamica – în termeni reali - a exportului de bunuri și servicii a fost superioară importului de bunuri și servicii.

- modificări procentuale față de perioada corespunzătoare a anului precedent -

Evoluția produsului intern brut pe componente de utilizare în 2008

	Trim. I	Trim. II	Trim. III	9 luni
Produsul intern brut	8,2	9,3	9,1	8,9
Cererea internă, din care:	15,9	10,7	10,5	12,0
- Consumul final individual al populației	14,3	12,2	14,6	14,1
- Consumul final colectiv al adm. publice	4,1	4,1	4,9	4,4
- Formarea brută de capital fix	33,2	30,0	24,3	27,7
Exportul de bunuri și servicii	24,6	26,9	17,4	22,9
Importul de bunuri și servicii	35,2	24,4	18,7	25,5

În trimestrul IV efectele crizei economice mondiale au început să se manifeste și în România, încetinirea economică devenind o realitate. Datele statistice disponibile până în acest moment arată o reducere semnificativă a activității industriale, dar și o diminuare a creșterii volumului de activitate în servicii și construcții.

Pe ansamblul economiei, se estimează că în trimestrul IV 2008 se va înregistra cea mai pronunțată contracție a creșterii economice trimestriale de după 2000. Conform datelor statistice sectoriale, creșterea reală a produsului intern brut nu va depăși 6% în trimestrul IV.

Estimările privind creșterea economică pentru anul 2008 prevăd un nivel al produsului intern brut mai mare cu 7,9% față de anul 2007, cu un punct procentual sub nivelul primelor 9 luni (8,9%), aceasta în condițiile în care efectele actualei crize economico-financiare mondiale s-au resimțit din ce în ce mai mult în economia românească în trimestrul IV, conducând la restrângerea volumului de activitate în multe domenii.

Totuși, la nivelul anului 2008, se estimează că se menține contribuția negativă la creșterea reală a PIB a exportului net de bunuri și servicii, reducându-se totuși diferența - în termeni reali - între creșterea exporturilor de bunuri și servicii și cea a importurilor, de la 8-10 puncte procentuale în anii precedenți la circa 3-4 puncte procentuale în anul 2008.

Evoluția produsului intern brut

	2005	2006	2007	2008 estimare
Cererea internă, din care:	7,9	12,9	14,0	10,3
- Consumul final individual al populației	9,6	11,6	9,8	7,8
- Consumul final colectiv al adm. publice	2,3	-11,5	7,6	4,0
- Formarea brută de capital fix	15,3	19,9	29,0	20,0
Exportul de bunuri și servicii	7,6	10,4	7,9	16,3
Importul de bunuri și servicii	16,0	22,6	27,2	20,1
Produsul intern brut	4,2	7,9	6,2	7,9
Industrie	2,6	7,2	5,3	2,1
Agricultura	-17,2	3,4	-16,5	24,8
Construcții	11,2	23,4	33,6	26,5
Servicii	8,8	6,8	7,3	5,7

În trimestrul IV 2008 s-a accentuat declinul unor ramuri industriale (produse textile, metalurgie, mobilier, mașini și aparate electrice, celuloză, hârtie și produse din hârtie) și s-a diminuat amplitudinea creșterilor înregistrate în prima parte a anului în alte ramuri cu contribuții importante în producția industrială.

În aceste condiții, pentru trimestrul IV 2008 se estimează o reducere a producției industriale cu 6,1% față de același trimestru al anului anterior. Această evoluție a condus la o creștere a valorii adăugate brute industriale de 2,1% pe ansamblul anului 2008, față de 4,8% în primele 9 luni din 2008.

În ceea ce privește agricultura, după ce în prima parte a anului evoluțiile au fost modeste, sunt de remarcat rezultatele excepționale obținute la culturile cerealiere din vară (grâu, orz, orzoaică, etc.), dar și la culturile de toamnă (porumb, floarea soarelui, soia, etc.) care au condus la un spor al valorii adăugate brute din sector de 24,8% pe întreg anul 2008.

Construcțiile au reprezentat în anul 2008 sectorul cel mai dinamic al economiei românești. Totuși efectele crizei s-au făcut resimțite și în acest sector, conducând la încetinirea activității în a doua parte a anului, tendință care s-a accentuat în ultimele 3 luni. Valoarea adăugată brută din construcții este estimată la 26,5% pentru anul 2008, față de 31,1% în primele 9 luni din 2008.

Serviciile – cel mai important sector al economiei românești, prin ponderea pe care o deține în produsul intern brut – au resimțit efectele crizei în trimestrul IV, în special în activitatea comercială, în activitatea sectorului bancar și în serviciile din categoria „celor prestate pentru întreprinderi”. Pe ansamblul anului 2008, valoarea adăugată brută din sectorul terțiar este estimată să se majoreze cu 5,7%.

Comerțul exterior

În primele 11 luni s-au exportat bunuri în valoare de 31,6 mld.euro și au fost importate bunuri în valoare de 52,5 mld. euro. Creșterea exporturilor de bunuri a fost de 15,9%, iar a importurilor de bunuri de 12,2%.

Deficitul comercial FOB-CIF a fost, în această perioadă, doar cu 7,2% mai mare decât cel din aceeași perioadă din 2007 (valoric, plusul este de 1,4 mld.euro).

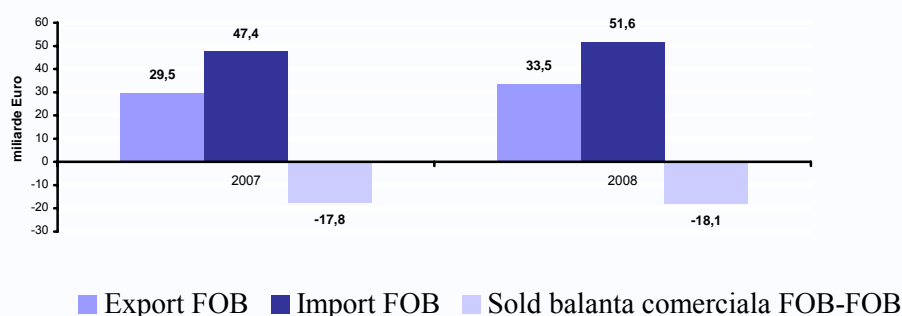
Exporturile intracomunitare, în primele 11 luni ale anului 2008, au fost în valoare de 22,2 mld. euro, reprezentând 70,4% din total exporturi, iar exporturile extracomunitare au fost de 9,3 mld. euro. Exporturile intracomunitare s-au majorat cu 12,9%, iar cele extracomunitare cu 23,5%.

Importurile intracomunitare au fost de 36,1 mld. euro, reprezentând 68,8% din totalul importurilor, iar cele extracomunitare de 16,4 mld. euro. Creșterea înregistrată de importurile intracomunitare a fost de 8,1%, iar cea a importurilor extracomunitare de 22,7%. Se constată astfel, o reorientare a comerțului românesc spre zonele extracomunitare.

Pe fondul reducerii cererii interne, dar mai ales a cererii externe, se estimează un regres al comerțului exterior românesc în trimestrul IV 2008. Astfel, trimestrul IV 2008 este primul trimestru cu scădere pe export din actualul ciclu de creștere.

Ca urmare a acestor evoluții, se prelină, pe întregul an, creșteri de 13,3% la export și 8,9% la import.

Evoluția comerțului exterior

Ponderea deficitului comercial FOB-FOB în PIB se va diminua cu 1,4 puncte procentuale față de 2007, ajungând la 13,0%.

Deficitul contului curent, în primele 11 luni 2008, s-a mărit cu 7,8% față de cel din perioada similară a anului anterior și a fost finanțat în proporție de 54% prin investiții străine directe care au cumulată 8,6 mld.euro, comparativ cu 6,9 mld.euro în perioada

corespunzătoare din anul 2007.

Deficitul de cont curent în 2008 se așteaptă să ajungă la nivelul de 17,1 mld. euro (12,2% din PIB), susținut de reducerea deficitului comercial, dar și de menținerea contribuției pozitive a excedentului transferurilor curente.

Ocuparea și veniturile salariale

Numărul mediu de salariați pe 11 luni 2008 a fost mai mare cu 1,9% față de perioada corespunzătoare din 2007. Cele mai mari creșteri s-au înregistrat în ramurile: activități de asigurări și ale caselor de pensii cu 22,2%, intermedieri financiare cu 13,9%, transporturi aeriene cu 12,4%, construcții cu 7,4% și comerț cu ridicata și cu amănuntul cu 6,8%.

Scăderi s-au înregistrat la transporturi pe apă cu 10,3%, agricultură, vânătoare și servicii anexe cu 7,9%, industria prelucrătoare cu 4,0% și silvicultură, exploatare forestieră și servicii anexe cu 3,1%.

La nivelul întregului an 2008 se prelină creșterea numărului mediu de salariați cu 115 mii persoane.

Numărul de șomeri înregistrați la sfârșitul anului 2008 a fost de 403,4 mii persoane, cu 35,6 mii persoane mai mare față de sfârșitul anului 2007, iar rata șomajului a fost de 4,4%, mai mare cu 0,4 puncte procentuale.

Câștigul salarial mediu brut cumulat pe 11 luni ale anului 2008 a fost de 1717 lei, cu 24,3% mai mare decât în perioada corespunzătoare din anul 2007, iar nivelul câștigului salarial mediu net a fost 1263 lei, mai mare cu 23,5%. Salariul real s-a majorat cu 14,3%.

Pe total economie, câștigul salarial mediu brut preliminar pentru anul 2008 este de 1720 lei, mai mare cu 23,2% decât în anul anterior, iar câștigul salarial mediu net de 1272 lei. Salariul real înregistrează o încetinire a creșterii, respectiv după ce în 2007 s-a majorat cu 14,7%, în anul 2008 se majorează cu 13,2%.

Inflația

În prima parte a anului 2008, inflația anuală și-a continuat creșterea manifestată încă din partea a doua a lui 2007, situându-se în luna iulie la un nivel de 9,04%. Începând cu luna august s-a remarcat, însă, o schimbare de trend în evoluție, astfel încât inflația anuală a ajuns la 6,3% la sfârșitul lunii decembrie.

La temperarea inflației anuale a contribuit, în special, evoluția prețurilor mărfurilor alimentare, care s-au situat cu 0,28 puncte procentuale sub rata anuală totală a prețurilor, respectiv 6,02%. Evoluția mai modestă decât inflația totală s-a înregistrat pentru prima oară în luna septembrie, în primele 8 luni creșterea prețurilor mărfurilor alimentare rămânând la niveluri superioare față de creșterea totală a prețurilor.

În cazul prețului mărfurilor nealimentare, creșterea anualizată a acestora (5,96%) s-a situat cu 2,36 puncte procentuale peste nivelul înregistrat în aceeași perioadă a anului

anterior.

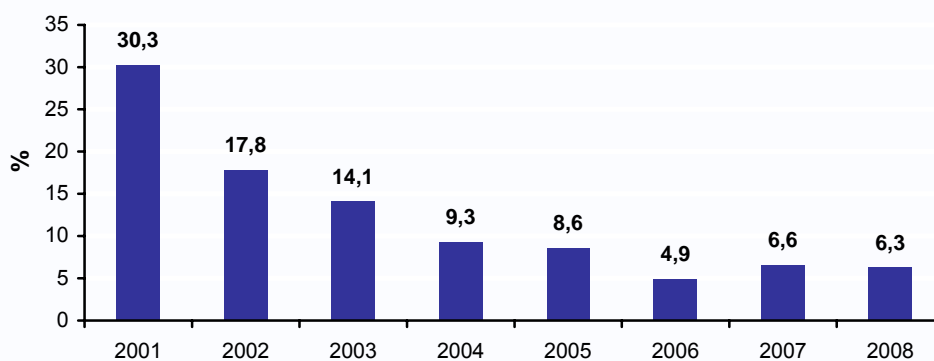
În ceea ce privește tarifele la servicii, creșterea acestora (7,71%) a fost cu 0,84 puncte procentuale inferioară celei înregistrate în aceeași perioadă a anului anterior.

Un alt factor de presiune asupra inflației a fost cursul de schimb care, începând din a doua jumătate a anului 2007, s-a re poziționat pe o traiectorie de depreciere nominală. În aceste condiții, prețurile produselor importate sunt influențate negativ, ca și prețul unor produse administrate racordate la moneda europeană sau la dolarul american în cazul gazelor.

În consecință, mix-ul de politici macroeconomice aplicate a fost orientat în direcția revenirii pe un trend descendent al inflației. La sfârșitul anului 2008, nivelul inflației a ajuns la 6,3%, în timp ce media anuală se situează la 7,85%.

Evoluția inflației

(decembrie față de decembrie an anterior)

Capitolul 2

Politica fiscal-bugetară în anul 2008

2.1 Execuția bugetară

În anul 2008, politica bugetară a fost expansionistă, prociclică și a condus la acumularea unor dezechilibre macroeconomice semnificative manifestate printr-un deficit de cont curent și o rată a inflației ridicate.

La finalul anului 2008 situația finanțelor publice s-a deteriorat considerabil, deficitul bugetar ajungând la 4,8% din PIB, măsurat conform metodologiei cash, și la aproximativ 5,2% din PIB conform metodologiei europene, nivel de peste două ori mai mare decât ținta bugetară stabilită.

Acest derapaj este inacceptabil în condițiile unei creșteri economice de 7,9%.

Cauzele deficitului excesiv

	UM	Programat 2008	Realizat 2008	Diferente
PIB	mld lei		513,2	
Curs mediu	Lei/eur		3,68	
Venituri totale	mld lei	191,1	164,4	-26,7
Venituri totale	mld EUR	51,9	44,7	-7,2
Venituri totale	% PIB	37,2%	32%	-5,2%

Pentru comparabilitate s-au utilizat PIB-ul realizat și cursul mediu din anul 2008

Venituri publice supra estimate

Veniturile totale realizate în anul 2008 au reprezentat 32% din PIB¹ (164,5 miliarde lei, echivalentul a 44,7 mld.euro), în comparație cu veniturile programate prin buget în sumă de 191 miliarde lei (51,9 miliarde euro), respectiv 37,2% din PIB.

Veniturile realizate în anul 2008 au fost mai mici cu 5,2 % din PIB față de nivelul programat, echivalentul a 7,2 miliarde euro.

Fonduri Europene

Fondurile europene atrase au fost de 2,8 miliarde lei comparativ cu 10,6 miliarde lei venituri prevăzute în buget, o diferență de 1,6% din PIB, echivalentul a 2,1 miliarde euro.

¹ Includ instituțiile autofinanțate, conform metodologiei europene. Fără aceste instituții, veniturile realizate în anul 2008 sunt de 30.9% din PIB

Taxa pe valoarea adaugată	Veniturile din TVA au fost prevăzute la un nivel de 47 miliarde lei (12,8 miliarde euro), iar încasările au fost de numai 40,8 miliarde lei (11,1 miliarde euro), reprezentând venituri mai mici cu 1,2% din PIB și un grad de realizare a încasărilor de 87%.
Venituri nefiscale	Această categorie de venituri prevăzute prin buget a fost de 23,2 miliarde lei. La finele anului se estimează venituri de numai 16,5 miliarde lei, rezultând o diferență față de program de 1,3% PIB și un grad de realizare a bugetului de 69%.
Dinamica excesivă a cheltuielilor	În anul 2008 au fost realizate cheltuieli suplimentare peste nivelul resurselor disponibile, care nu au fost canalizate către activități productive. Astfel, cheltuielile curente au înregistrat în anul 2008 o creștere de 30% față de anul 2007.
Cheltuieli de Personal	Cheltuielile de personal au crescut cu 29% față de anul 2007 și au ajuns la 11,8² miliarde euro (8,4% PIB)
Bunuri și Servicii	Dinamica cea mai mare au înregistrat-o cheltuielile cu bunurile și serviciile care au avansat cu 32% comparativ cu anul 2007, având cea mai mare dinamică de creștere a ultimilor ani, ajungând la valoarea de 9 miliarde de euro (6,5% din PIB).
Investiții Publice	Cheltuielile de capital realizate în anul 2008 au fost de 6,3 miliarde euro, reprezentând 4,5% din PIB față de 5,2% programate prin buget. În plus, cea mai mare parte a cheltuielilor de investiții au fost realizate din surse interne (bugetul de stat și bugete locale). Tragerile de fonduri din fondurile structurale și de coeziune au fost în valoare de 178 mil.euro , în condițiile în care alocările UE au fost de 3,1 miliarde de euro cumulate pe anii 2007 și 2008. (s-au tras practic 6% din volumul alocat).
Multiple rectificări bugetare	Multiplele rectificări bugetare au accentuat caracterul inflaționist și prociclic al politicii bugetare prin majorarea veniturilor și cheltuielilor programate într-un mod nesustenabil.

---

² Includ toate cheltuielile cu personalul din sectorul bugetar (inclusiv personalul din sectorul de sănătate)

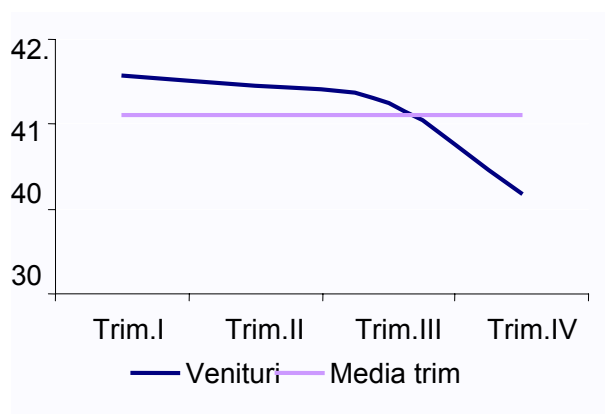
Execuție bugetară
asimetrică

	2008	Medie trim	Trim.I	Trim.II	Trim.III	Trim.IV
	mil lei	mil lei	mil lei	mil lei	mil lei	mil lei
Venituri	164.466	41.117	41.584	41.454	41.252	40.176
% din total	100%		25,3%	25,2%	25,1%	24,4%
Dinamica față de trimestrul anterior				-0,3%	-0,5%	-2,6%
Cheltuieli	189.122	47.281	41.824	47.043	43.549	56.706
% din total	100%		22,1%	24,9%	23,0%	30,0%
Dinamica față de trimestrul anterior				12,5%	-7,4%	30,2%
Deficit	-24.656	-6.164	-240	-5.589	-2.297	-16.530
% din total	100%		1,0%	22,7%	9,3%	67,0%

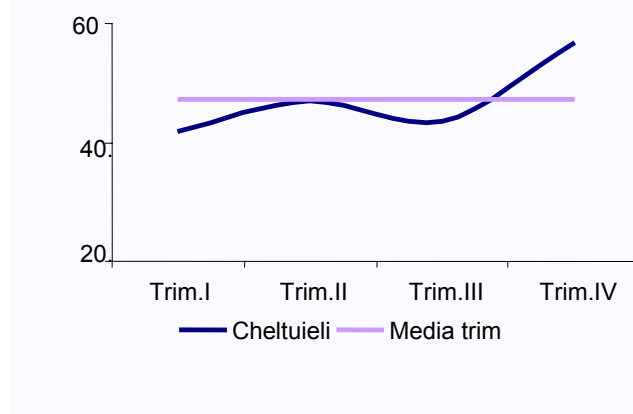
Cheltuielile bugetului general consolidat în trimestrul IV al anului 2008 au crescut cu 30% față de trimestrul anterior în timp ce încasările bugetare au scăzut cu 2,6%.

Deficitul bugetar înregistrat doar în ultimul trimestru al anului a atins nivelul de 16 miliarde de lei, față de un nivel de 2 miliarde înregistrat în trimestrul anterior.

Evoluția trimestrială a veniturilor bugetului general consolidat (mld lei)

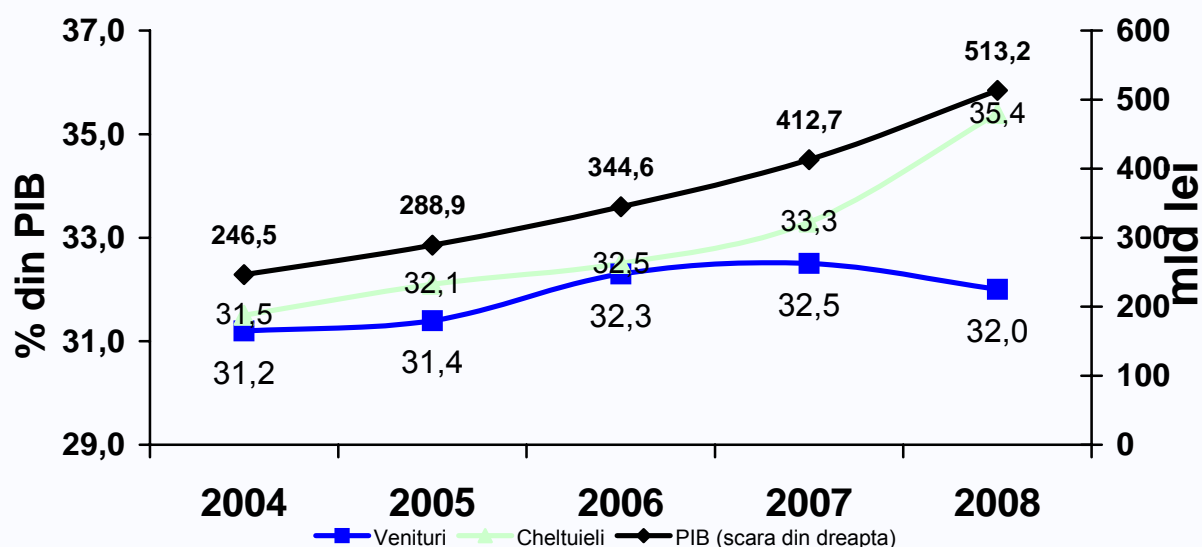

Evoluția trimestrială a cheltuielilor bugetului general consolidat (mld lei)

În ciuda creșterii economice din ultimii ani, ponderea veniturilor bugetare în produsul intern brut stagnează în jurul valorii de 32% în timp ce ponderea cheltuielilor publice a crescut semnificativ.

Veniturile și cheltuielile BGC în raport cu creșterea PIB³

Fiscalizarea economiei este redusă și există încă activități care se desfășoară în afara piețelor, în gospodăriile populației sau la negru. Creșterea economică ridicată din perioada 2005-2008 a fost însoțită de o majorare a activităților din economia neobservată, precum și de extinderea evaziunii fiscale.

- Ponderea economiei neobservate în PIB s-a majorat de la 14,5% în anul 2004 la peste 21% în anul 2008.
- Valoarea adăugată brută în termeni nominali din economia neobservată s-a triplat în perioada 2005-2008.
- Munca la negru constituie cea mai importantă parte a economiei neobservate. În primele 9 luni din 2008 munca la negru reprezenta 50,8% din economia neobservată.
- Evaziunea fiscală la plata TVA a ajuns în anul 2008 la aproape 24 miliarde lei față de 7,4 miliarde lei în anul 2004.

³ Veniturile și cheltuielile BGC nu includ instituțiile autofinanțate

Venituri potențiale din economie
- estimări la nivelul anului 2008-

Indicatori	Valoare (mil. lei)	Pondere din total	% din PIB
PIB	513.175		
Total venituri, din care din:	58.116	100,0%	11,3
Munca la negru	29.556	50,9%	5,8
Evaziune fiscală la TVA	23.815	41,0%	4,6
Sector informal	4.745	8,1%	0,9

Sursa: Calcule CNP pe baza datelor INS

Întreaga economie neobservată este nefiscalizată, iar progrese în fiscalizarea acesteia nu se pot înregistra decât într-o perspectivă îndelungată:

- Veniturile bugetare potențiale rezultate din fiscalizarea economiei neobservate reprezintă circa 11% din PIB (impozit pe venit, contribuții de asigurări sociale și TVA).
- Veniturile potențiale corespunzătoare economiei neobservate estimate pentru anul 2008 ar fi fost de aproximativ 58 miliarde lei, din care 29 miliarde lei din impozitarea muncii la negru.
- Numai evaziunea fiscală la plata TVA a reprezentat în 2008 aproape 5% din PIB.

2.2 Politica Salarială și de Ocupare

Dinamica cheltuielilor de personal pe principalele bugete

	2005		2006		2007		2008	
	mil lei	% din total	mil lei	% din total	mil lei	% din total	Mil lei	% din total
Administrație centrală	7.654	36,9%	10.587	38,4%	13.709	40,7%	16.439	37,9%
Administrații locale	7.442	35,8%	10.628	38,5%	12.052	35,8%	17.125	39,5%
Instituții finanțate integral/parțial din venituri proprii	5.668	27,3%	6.379	23,1%	7.935	23,5%	9.780	22,6%
Total	20.764	100%	27.594	100,0	33.696	100%	43.344	100,0

Concluzie

Cheltuielile de personal din sectorul bugetar s-au dublat în perioada 2005-2008. Cea mai mare pondere în totalul cheltuielilor de personal o deține administrația centrală, în creștere constantă în fiecare an până la 37,9% în 2008.

Dinamica Posturilor Aprobate în Sectorul Bugetar

	2005	2006	2007	2008	Cumulat periodă
Posturi aprobate	1.316.938	1.397.882	1.467.437	1.532.674	
Creșterea numărului de posturi aprobate		80.944	69.555	65.237	215.736
Dinamica (%)		6%	5%	4%	16%

Concluzie

Numărul total de posturi în sectorul bugetar a crescut cu 16% în perioada 2005-2008 fără a exista o corespondență între activitățile desfășurate de ordonatorii principali de credite și necesarul de posturi, respectiv a naturii și complexității acestora și determinarea necesarului de personal.

Structura personalului bugetar

	2005		2006		2007		2008	
	Număr	% total	Număr	% total	Număr	% total	Număr	% total
Adm. centrală	317.617	24%	347.262	25%	371.026	25%	382.447	25%
Adm. locală	597.367	45%	641.644	46%	657.959	45%	696.238	45%
Instituții finanțate din venituri proprii și subvenții	76.139	6%	96.439	7%	100.368	7%	102.937	7%
Instituții autofinanțate	325.815	25%	312.537	22%	338.084	23%	351.052	23%
TOTAL	1.316.938	100%	1.397.882	100%	1.467.437	100%	1.532.674	100%

Dinamica și Structura Posturilor Ocupate în Sectorul Bugetar

	2005			2006			2007			2008			Cumulat perioadă		
	Mii Posturi			Mii Posturi			Mii Posturi			Mii Posturi			Mii Posturi		
	aprobate	ocupate	vacante	aprobate	ocupate	vacante	aprobate	ocupate	vacante	aprobate	ocupate	vacante	aprobate	ocupate	vacante
Adm centrală	317,6	299,2	18,4	347,3	325,4	21,8	371,0	348,0	23,1	382,4	349,6	32,8	64,8	50,4	14,4
Dinamică (%)				9%	9%	19%	7%	7%	6%	3%	0.004%	42%	20%	17%	78%
Adm locală	597,4	556,8	40,6	641,6	595,3	46,4	658,0	617,2	40,7	696,2	641,2	55,0	98,9	84,4	14,4
Dinamică (%)				7%	7%	14%	3%	4%	-12%	6%	4%	35%	17%	15%	36%
Instituții finanțate din venituri proprii și subvenții	76,1	67,3	8,8	96,4	80,7	15,7	100,4	85,4	15,0	102,9	85,9	17,0	26,8	18,6	8,2
Dinamică (%)				27%	20%	78%	4%	6%	-5%	3%	1%	14%	35%	28%	93%
Instituții finanțate integral din venituri proprii	325,8	309,3	16,6	312,5	280,0	32,5	338,1	309,4	28,7	351,1	318,3	32,7	25,2	9,0	16,2
Dinamică (%)				-4%	-8%	96%	8%	10%	-2%	4%	3%	14%	8%	3%	98%
TOTAL	1.316,9	1.232,6	84,4	1.397,9	1.281,4	116,5	1.467,4	1.360,0	107,5	1.532,7	1.395,1	137,6	215,7	162,5	53,2
Dinamică (%)				6%	4%	38%	5%	6%	-8%	4%	3%	28%	16%	13%	63%

Dinamica Cheltuielilor de Personal și Structura acestora în perioada 2005-2008

	2005		2006		2007		2008		Cumulat perioadă	
	milioane lei	% din total	milioane lei	% din total	milioane lei	% din total	milioane lei	% din total	milioane lei	%
TOTAL Cheltuieli de personal	21.674		27.730		33.696		43.345		21.702	100%
Dinamica			28%		22%		29%			
Cheltuieli cu salariile în bani și în natură	17.359	100%	22.618	100%	27.791	100%	35.992	100%	18.233	105%
Dinamica			30%		25%		30%			
Cheltuieli cu salariile în bani	15.544	90%	20.676	91%	25.620	92%	32.202	92%	17.258	111%
Dinamica			33%		24%		30%			
Salarii de bază	9.626	55%	11.559	51%	14.089	51%	17.614	48%	7.588	79%
Dinamica			20%		22%		25%			
Sporuri și alte drepturi salariale	4.865	28%	6.268	28%	8.657	31%	11.465	32%	6.600	136%
Dinamica			29%		38%		32%			
Premii, ore suplimentare, prima de vacanță	930	5%	2.390	11%	2.341	8%	3.459	10%	2.529	272%
Dinamica			157%		98%		48%			
Indemnizații: delegare, detașare, plătite unor persoane din afara unității	123	1%	459	2%	532	2%	664	2%	541	440%
Dinamica			273%		16%		25%			
Cheltuieli cu salariile în natură	1.815	10%	1.942	9%	2.171	8%	2.790	8%	975	54%
Dinamica			7%		12%		29%			
Contribuții de asigurări sociale	4.315	25%	5.112	23%	5.905		7.353	20%	3.469	
Dinamica			18%		16%		25%			

Concluzie

Numărul de posturi ocupate în administrație a crescut cumulativ în perioada 2005-2008 cu aproximativ 162,5 mii de posturi (13%), dinamicile cele mai mari înregistrându-se în administrația centrală care s-a extins cu 50 de mii de posturi (17%) și instituțiile finanțate din venituri proprii și subvenții care au avut o creștere a numărului de posturi ocupate de 28%.

Concluzie

Există o tendință sistematică de scădere a ponderii salariilor de bază în totalul cheltuielilor cu salariile, coroborată cu creșterea ponderii cheltuielilor cu indemnizațiile, sporurilor și cheltuielilor salariale în natură. Astfel, ponderea salariilor de bază în totalul cheltuielilor salariale a scăzut de la 55% în anul 2005 la 48% în anul 2008, în timp ce celelalte componente ale câștigului salarial și-au majorat ponderea în totalul cheltuielilor de personal de la 27% în anul 2005 (45% din cheltuielile salariale) la 36% în anul 2008 (52% din cheltuielile salariale). Ca dinamică, salariile de bază au crescut cumulativ cu 79% în timp ce sporurile au crescut cu 136%, iar cheltuielile pentru premii și ore suplimentare cu 272%. De altfel, premiile și orele suplimentare și-au dublat ponderea în totalul cheltuielilor de personal în perioada de referință, de la 5% în 2005 la 10% în 2008.

2.3 Efectele politicii fiscal- bugetare din anul 2008 asupra anului 2009

Efecte externe

Depășirea plafonului de 3% din PIB pentru deficitul bugetar admis conform Pactului de stabilitate și creștere, ceea ce pune România în situația de a se aplica procedura de deficit excesiv.

Reducerea ratingului suveran de către agențiile internaționale de rating sub categoria de grad investițional (minim BBB-) cu consecințe negative asupra costurilor aferente finanțării externe la nivel guvernamental.

Lipsa de predictibilitate a politicii fiscal-bugetare și derapajul bugetar major de la sfârșitul anului trecut au condus la erodarea încrederii investitorilor străini în perspectivele economiei românești. În ultima parte a anului trecut, fluxul de investiții străine a scăzut de la 963 milioane euro în octombrie la mai puțin de 400 milioane euro în decembrie.

Efecte interne

Obligații neonorate ale administrației centrale și locale către agenții economici de 7,7 miliarde lei, echivalentul a 2,1 miliarde euro (1,5% din PIB) care au condus la o restrângere artificială a volumului de activitate, îndeosebi, în construcții. Aceasta este una din cauzele pentru care, spre exemplu, lucrările de construcții s-au majorat în noiembrie doar cu 13,4%.

Efecte interne

Creșterea cu 16,4 miliarde lei a datoriei publice guvernamentale la 30 noiembrie 2008 față de sfârșitul anului 2007 ca urmare a finanțării unui deficit bugetar mult mai mare decât cel estimat, în condițiile turbulențelor de pe piețele financiare internaționale, restrângerii lichidității la nivel global și creșterii randamentelor obținute la emisiunile de titluri de stat în lei

Necesitatea ajustării cheltuielilor publice și a deficitului bugetar în condițiile unui mediu economic dificil

Lipsa de absorbție a fondurilor europene. Spre exemplu, neefectuarea plăților în agricultură din avansul primit de la UE a făcut ca o suprafață importantă să nu fie cultivată.

2.4 Datoria publică și finanțarea deficitului bugetar

Evoluția datoriei publice în perioada 2004 - 30 noiembrie 2008					
	2004	2005	2006	2007	30.11.2008
Total datorie publică,					
- milioane lei	55.552	59.011	63.341	82.303	100.061
- % în PIB	22,5	20,4	18,5	20,3	19,5
Datorie publică guvernamentală,					
- milioane lei	55.147	56.382	59.868	76.129	92.505
- % în PIB	22,4	19,5	17,5	18,8	18,0
Datorie publică locală					
- milioane lei	405	2.629	3.472	6.175	7.556
- % în PIB	0,1	0,9	1,0	1,5	1,5

În valoare absolută creșterea datoriei publice la sfârșitul lunii noiembrie 2008 față de datoria înregistrată la sfârșitul anului 2007, se datorează atât volumului contractat de datorie pentru acoperirea necesităților de finanțare a deficitului bugetar, cât și aprecierii datoriei publice în valută ca urmare a deprecierii monedei naționale față de principalele valute EUR și USD în care este denominată datoria publică în valută.

Datoria publică guvernamentală

Datoria publică guvernamentală la 30 noiembrie 2008 a fost în sumă de 92.505,0 milioane lei, în creștere cu 16.376,3 milioane lei față de sfârșitul anului 2007, în principal ca urmare a finanțării deficitului bugetar și refinanțării datoriei publice preponderent în lei, prin emiterea de titluri de stat pe piața internă și finanțării temporare din disponibilitățile contului curent general al trezoreriei statului.

Împrumuturile de stat contractate cu finanțatorii interni și externi au crescut cu 8,4%, în timp ce împrumuturile pentru finanțarea temporară din disponibilitățile contului curent general al trezoreriei statului au crescut cu 8,5 miliarde lei (respectiv 28,9%) la 30 noiembrie 2008 față de sfârșitul anului 2007.

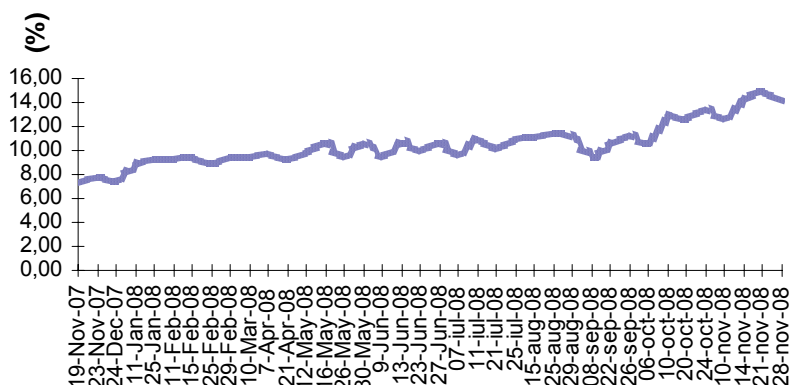
Structura datoriei publice guvernamentale după tipul ratei de dobândă evidențiază că 65,7% din totalul acesteia reprezintă împrumuturile contractate cu rată variabilă a dobânzii, evidențiind un risc de rată de dobândă ridicat asociat portofoliului datoriei publice guvernamentale, în principal datorită creșterii datoriei guvernamentale pe termen scurt, și anume a finanțării temporare din disponibilitățile contului curent general al trezoreriei statului în anul 2008 și a certificatelor de trezorerie emise pe piața internă.

Structura pe durata inițială a împrumuturilor arată că ponderea cea mai mare de 53,0% este deținută de împrumuturile contractate pe termen mediu și lung (peste 1 an). Ponderea ridicată de 47,0% a datoriei pe termen scurt evidențiază un risc crescut de refinanțare a portofoliului de datorie publică guvernamentală.

Datoria publică după maturitate

Evoluția randamentelor anualizate ale titlurilor de stat active în perioada noiembrie 2007-noiembrie 2008

Finanțarea deficitului bugetar

Finanțarea deficitului bugetului general consolidat în anul 2008 s-a realizat din:

- surse interne în proporție de 89.2%,
- surse externe în proporție de 9.3%,
- iar diferența s-a acoperit din veniturile din activitatea de privatizare și din sumele recuperate de Autoritatea pentru Valorificarea Activelor Statului din credite neperformante.

ANEXA

Evoluția veniturilor și cheltuielilor bugetare în anul 2008

	milioane lei			procent din PIB			Diferente	% 2008/2007
	Realizări 2007	Program 2008	Realizări 2008	Realizări 2007	Program 2008	Realizări 2008		
Produs Intern Brut				412.762	513.175	513.175		
VENITURI TOTAL	134.173	191.113	164.466	32,5	37,2	32,0	-5,2	23%
Venituri fiscale	76.622	106.123	95.802	18,6	20,7	18,7	-2,0	25%
Impozit pe profit	10.558	15.783	13.046	2,6	3,1	2,5	-0,5	24%
Impozit pe venit	14.375	17.543	18.366	3,5	3,4	3,6	0,2	28%
Impozite și taxe pe proprietate	2.945	4.069	3.362	0,7	0,8	0,7	-0,1	14%
TVA	31.243	47.030	40.875	7,6	9,2	8,0	-1,2	31%
Accize	12.552	16.072	13.599	3,0	3,1	2,6	-0,5	8%
Impozit pe comerț exterior	856	1.124	962	0,2	0,2	0,2	0,0	12%
Alte venituri fiscale	4.093	4.502	5.592	1,0	0,9	1,1	0,2	37%
Contribuții sociale	39.443	49.934	48.420	9,6	9,7	9,4	-0,3	23%
Venituri nefiscale	13.991	23.226	16.512	3,4	4,5	3,2	-1,3	18%
Venituri din capital	963	1.230	915	0,2	0,2	0,2	-0,1	-5%
Fonduri europene	3.154	10.600	2.817	0,8	2,1	0,5	-1,6	-11%
CHELTUIELI TOTAL	147.142	204.086	189.122	35,6	39,8	36,9	-2,9	29%
Personal	33.696	43.389	43.345	8,2	8,5	8,4	0,0	29%
Bunuri și servicii	25.187	34.433	33.225	6,1	6,7	6,5	-0,2	32%
Dobânzi	3.096	4.490	3.893	0,8	0,9	0,8	-0,1	26%
Subvenții	6.875	8.157	7.836	1,7	1,6	1,5	-0,1	14%
Transferuri	58.660	86.591	78.072	14,2	16,9	15,2	-1,7	33%
Cheltuieli de capital	19.607	26.641	23.204	4,8	5,2	4,5	-0,7	18%
DEFICIT	12.969	12.973	24.656	3,1	2,5	4,8	2,3	

Capitolul 3

Politica Fiscală și Bugetară în anul 2009

3.1 Cadrul Macroeconomic Intern în anul 2009

Indicatori	UM	Estimări 2009
PIB, prețuri curente	mld lei	579
Rata de creștere	%	2,5
Curs de schimb mediu	lei/euro	4,0
Creștere medie a prețurilor de consum (IPC)	%	5,0
Deflator PIB	%	10,1
Număr de șomeri înregistrați la sfârșitul anului	mii pers	505
Câștigul salarial mediu brut	lei/ luna	1.820
Salariu mediu brut	lei/ luna	1.693
Exporturile de bunuri – rată de creștere	%	2,1
Importurile de bunuri – rată de creștere	%	-1,1
Soldul contului curent	% PIB	-10,3

Creșterea economică

În prima parte a anului 2009, tendința de contracție a activității economice se va accentua. Este posibil ca în primul trimestru din anul 2009 creșterea reală a produsului intern brut să se situeze chiar sub 1%, dar pentru anul 2009, cadrul macroeconomic previzionează un produs intern brut în creștere, în termeni reali, cu 2,5% față de 2008.

Cererea internă își va diminua puternic amplitudinea de creștere până la 3,9%

Efectele crizei mondiale

Efectele crizei financiare și economice vor fi resimțite puternic, cu deosebire în primul semestru, dar acestea se apreciază că vor fi mai mici decât în cazul altor țări din zonă, pentru că:

- România are una din cele mai mici ponderi ale exportului în PIB,

cea ce înseamnă un efect mai redus al contracției piețelor externe; exportul de bunuri și servicii în PIB este în România în jur de 30%, comparativ cu 41% în Polonia, 63% în Bulgaria, 80% în Cehia și Ungaria

- România are o pondere a creditului neguvernamental în PIB de circa 40%, mult sub media din celelalte țări europene
- România are una din cele mai reduse rate de dependență de importurile energetice
- România are un important sector economic în afara piețelor (agricultură, construcții în regie proprie, etc.).

Industrie

Producția industrială se va reduce în primul semestru cu circa 5%, iar pe întregul an cu 1%

Construcții

Construcțiile vor înregistra cea mai amplă contracție, respectiv de la o creștere cu 26% în 2008 la o creștere cu circa 6% în 2009, deși lucrările de infrastructură finanțate din fonduri publice se vor intensifica

Agricultura

Pentru agricultură se prevede o creștere de 4,2% în condiții climatice normale.

Comerț exterior

Exporturile de bunuri în anul 2009 vor crește doar cu 2,1%, iar importurile de bunuri se vor reduce cu 1,1%, ca efect al reducerii producției industriale cu 1%. Exporturile de bunuri intracomunitare vor înregistra o creștere cu 0,5%, iar importurile o diminuare cu 1,7%. Se estimează totuși menținerea tendinței înregistrate în 2008 și anume depășirea ritmului de creștere al importurilor de către cel al exporturilor, respectiv cu 3,2 puncte procentuale.

Balanța externă

Ponderea deficitului comercial FOB-FOB în PIB se va diminua cu 1,3 puncte procentuale, ajungând la 11,7%.

Deficitul contului curent al balanței de plăți externe se așteaptă să fie de circa 14,8 mld. euro, reprezentând 10,3% din PIB.

Număr de salariați

În anul 2009 numărul mediu de salariați va continua tendința de creștere, mai mică însă față de cea înregistrată în anii precedenți, respectiv cu 20 mii persoane (0,4%) față de anul 2008, iar rata

șomajului înregistrat va fi de 5,5%, în creștere cu 1,1 puncte procentuale față de sfârșitul anului 2008.

Veniturile salariale

Se prevede o creștere moderată a câștigului salarial mediu brut până la nivelul de 1820 lei, iar pentru câștigul salarial mediu net un nivel de 1352 lei în creștere cu 6,3% față de 2008. Salariul mediu brut este estimat la 1693 lei.

Inflația

Rata inflației se va reduce față de sfârșitul anului 2008 la 4,5%, în timp ce media anuală se va situa la 5%.

Pe de altă parte, contextul economic internațional, dar și persistența unor dezechilibre macroeconomice manifestate în ultima parte a anului anterior au determinat o volatilitate mai amplă a cursului de schimb, în sensul deprecierei monedei naționale față de principalele valute.

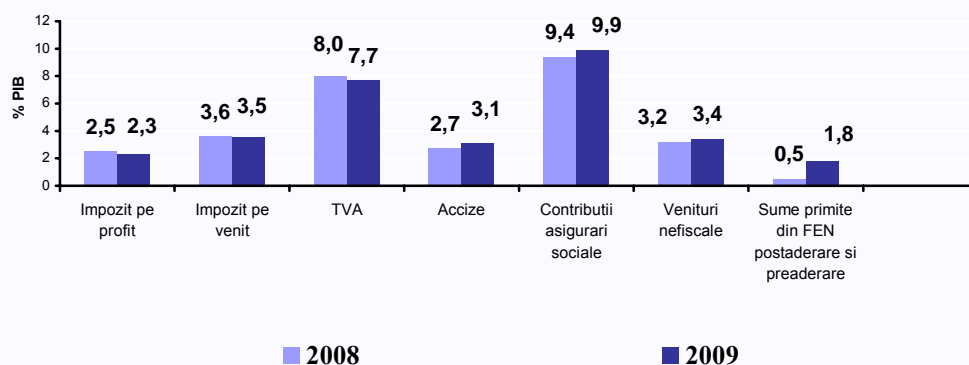
3.2 Resurse Disponibile

Resurse disponibile inițiale	2009	
	mld lei	%PIB
Total, din care:	198,58	34,3%
Venituri economie	176,53	30,5%
Fonduri de preaderare	5,14	0,9%
Fonduri de postaderare	5,13	0,9%
Deficit public	11,78	2,0%

Majorare resurse (ajustare venituri publice)	2009	
	mld lei	%PIB
Ajustări din majorare venituri, din care cele mai importante:	6,98	1,20%
Revenire la nivelul contribuțiilor sem.I 2008	4,34	0,75%
Majorarea veniturilor bugetelor locale prin actualizarea bazelor impozabile	0,79	0,14%
Devansarea calendarului de majorare a accizelor	0,70	0,12%
Efectul creșterilor de salarii asupra încasărilor din contribuții	0,49	0,09%

Resurse disponibile	Propunere 2009	
	mld lei	% PIB
Total Resurse	205.57	35,5%
Deficit BGC 2009	11.78	2,0%
Venituri publice totale	193.79	33,5%
Resurse Interne	183,52	31,7%
Fonduri Preaderare (PHARE, ISPA, SAPARD)	5,14	0,9%
Fonduri Postaderare	5,13	0,9%

Evoluția principalelor venituri ale bugetului general consolidat în anii 2008-2009

Politica Fiscală

Legislație

În anul 2009, politica fiscală va fi caracterizată de coerența, predictibilitate și stabilitate prin elaborarea unor proiecte ale Codului fiscal și Codului de procedură fiscală, unitar integrate și armonizate cu directivele Uniunii Europene, precum și cu realitățile economice.

Obiectivul urmărit este [simplificarea legislației fiscale](#) și o mai bună înțelegere a ei de către contribuabili.

Impozitul pe Venit

Legislație

Menținerea cotei unice de impozitare directă de 16% a veniturilor și asigurarea echității în repartizarea sarcinii fiscale pentru persoanele cu venituri mici, prin acordarea de compensații și deduceri fiscale. Eliminarea temporară a impozitului pe veniturile din dobânzile la depozitele bancare, inclusiv ale nerezidenților, în vederea stimulării economisirii.

Prognoza

Dinamica de 9% față de anul 2008, în scădere cu 0,1 puncte procentuale ca pondere în PIB.

Evoluția este determinată în principal, de creșterile moderate ale câștigului salarial mediu brut și numărului mediu de salariați în anul 2009 față de anul 2008.

Impozitul pe profit

Legislație

Menținerea cotei unice de impozitare directă de 16%.

Impozit pe profit	Prognoza Creștere de numai 3 % față de anul 2008, în scădere cu 0,2 puncte procentuale ca pondere în P.I.B. față de anul trecut. Evoluția este influențată de diminuarea activității economice în anumite sectoare de activitate, precum și de costurile mari de finanțare ale agenților economici.
TVA	Legislație În domeniul taxei pe valoarea adăugată nu se anticipează schimbări majore . Prognoza Dinamica de 9% față de anul 2008, în scădere cu 0,3 puncte procentuale ca procent în P.I.B. față de anul 2008. Veniturile din TVA sunt influențate în anul 2009 de restrângerea activității economice în anumite sectoare de activitate, ce determină o scădere a valorii adăugate în aceste sectoare.
Accize	Legislație Devansarea graficului de majorare a accizelor. Prognoza Creștere de 33 % față de anul 2008, în creștere cu 0,4 puncte procentuale, ca procent în P.I.B. față de anul 2008, în condițiile în care au fost prevăzute recuperări din arierate și îmbunătățirea colectării.
Contribuții la asigurările sociale	Legislație Revenirea la nivelul contribuțiilor de asigurări sociale din semestrul I 2008. Prognoza Înregistrează o dinamică accelerată în cadrul veniturilor bugetare, de 18%, (în creștere cu 0,5 puncte procentuale din PIB) față de anul 2008, în condițiile majorării ratei de contribuție de asigurări sociale de stat la angajator cu 2,3 puncte procentuale și cu 1 punct procentual la angajat.
Alte impozite și taxe	Modificarea Legii jocurilor de noroc și revizuirea taxelor din acest domeniu.

Fonduri de preaderare

Perioada 2009-2010 este decisivă în ceea ce privește absorbția fondurilor comunitare de pre-aderare, având în vedere faptul că primirea fondurilor PHARE, ISPA și SAPARD va înceta după realizarea integrală a programelor finanțate din aceste fonduri, în funcție de angajarea și efectuarea plăților convenite cu Comisia Europeană.

În general, creditele bugetare, atât pentru fondurile PHARE și ISPA, cât și pentru cofinanțarea aferentă acestora, vor înregistra o creștere în anul 2009 față de 2008, determinată de:

- contractarea, și în anul 2008, a unui număr mare de proiecte care implică plata avansului în perioada imediat următoare (în unele cazuri, acesta putând ajunge la 80% din valoarea totală).
- întâzieri în derularea contractelor în anul 2008, fapt ce a condus la necesitatea realocării pentru anul 2009 a unor plăți programate.
- maturizarea proiectelor ISPA (îndeplinirea unor condiționalități referitoare la achiziții de terenuri, obținerea de avize, permise) și accelerarea derulării lor efective.

Fonduri post-aderare

În contextul noii abordări privind reflectarea în bugetul de stat a sumelor destinate finanțării propunerilor de proiecte și proiectelor ce urmează să fie implementate în cadrul programelor aferente Politicii de Coeziune a U.E., Politicilor Agricole Comune și de Pescuit, precum și altor facilități și instrumente postaderare care funcționează pe principiul rambursării cheltuielilor către beneficiari, o parte din cheltuielile respective ale bugetului de stat și local va fi recuperată de la Uniunea Europeană și va fi înregistrată ca venit.

Cheltuielile aferente proiectelor cu finanțare post-aderare ale administrației publice centrale și locale și cofinanțării programelor cu finanțare comunitară sunt estimate la 8.4 miliarde lei (1.44% din PIB).

Veniturile din fondurile de post-aderare estimate pentru anul 2009 sunt de 5,13 miliarde lei, reprezentând 0,9% din PIB⁴.

Realizarea nivelului prognozat al veniturilor din fonduri post-aderare este direct condiționată de accelerarea ritmului de absorbție a fondurilor. În acest sens, un rol important îl va avea [grupul interministerial de monitorizare a implementării fondurilor europene, coordonat de Primul-ministru și care va analiza săptămânal gradul de atragere a acestor fonduri.](#)

---

⁴ Estimarea a avut în vedere ratele de intervenție comunitară stabilite pentru diversele instrumente de finanțare.

În cadrul acestui organism, Ministerul Finanțelor Publice va avea o contribuție majoră, în calitate de instituție coordonatoare a procesului bugetar și de coordonator național al gestionării fondurilor Phare, ISPA și instrumentelor structurale.

Obiective Creșterea capacității administrației centrale de a implementa programe și proiecte multianuale cu finanțare comunitară.

Modificări legislative care să faciliteze absorbția fondurilor (ex. legislația în domeniul achizițiilor publice, finanțelor publice, exproprierii pentru cauze de utilitate publică).

3.3 Obiectivele Politicii Bugetare în anul 2009. Principii de Alocare a Resurselor

Cheltuielile pentru investiții

Alocarea unor sume importante pentru cheltuielile de investiții reprezintă principalul mijloc de limitare a ritmului de scădere economică și de compensare parțială a reducerii activității din sectorul privat și pentru asigurarea nivelului programat de venituri publice.

A. Investiții publice	2009		
	mld lei	mld eur	%PIB
Total, din care:	40.9	10.2	7.0%
Resurse interne	12,1	3.0	2.1%
Fonduri de preaderare	4,5	1.1	0,8%
Fonduri de postaderare ⁵	8,4	2.1	1,4%
Proiecte cu finanțare rambursabilă	4,1	1.1	0,7%
Din deficit	11.8	2,9	2.0%

Principalul suport pentru prevenirea declinului economic îl va reprezenta **investiția publică**.

Formarea brută de capital fix din surse bugetare va ajunge la **7% din PIB**, echivalentul a 10,2 miliarde de euro. În condițiile în care formarea brută de capital fix din sectorul privat, practic, va stagna (creșterea anuală este estimată la numai 1,5%), formarea

⁵ Includ cofinanțarea națională în valoare de aproximativ 3,2 miliarde lei

brută de capital fix din surse bugetare urmează să se majoreze cu peste 30%, ceea ce va asigura o dinamică a investițiilor totale de 5%.

Priorități

Infrastructura Pentru a întări rolul multiplicator al investițiilor publice acestea vor fi orientate aproape în exclusivitate către lucrările de infrastructură de transport, mediu, rurale, din educație și sănătate și vor fi restrânse semnificativ investițiile în autoturisme și alte dotări.

Eficiența energetică Reabilitarea termică a clădirilor - 160 milioane lei credite bugetare și 300 milioane lei credite de angajament.

CEC Bank 900 milioane lei, echivalentul a 250 milioane euro pentru capitalizarea CEC

Sprijinirea exporturilor Sprijinirea financiară a EXIMBANK, cu respectarea legislației UE în domeniu, prin alocarea fondurilor publice necesare pentru instrumentele de asigurare și garantare a operațiunilor de export și de producție pentru export.

Alocarea unui volum de fonduri de circa 65 mil. euro pentru promovarea exporturilor precum și majorarea contribuției statului pentru finanțarea acestei activități.

Sprijin pentru IMM Utilizarea fondurilor CEC Bank și EXIMBANK cu precădere pentru asigurarea cofinanțării și garantării proiectelor realizate din fonduri europene și finanțarea IMM-urilor.

Asigurarea constituirii, în cadrul CEC, a unui fond destinat creșterii accesului IMM-urilor la finanțare.

Înființarea Fondului de Contra-garantare a Creditelor pentru IMM-uri.

Cheltuieli Obligatorii

		2008		2009	
		% PIB	% PIB	Mld lei	Mld euro
B.	Cheltuieli Sociale				
	Pensii	6,5	6,8	39,3	9,8
	Asistență socială	4,0	4,0	23,0	5,7
	Total cheltuieli sociale	10,5	10,8	62,30	15,5
C.	Alocari Externe				
	Contributia la bugetul UE	0,9	1,0	5,9	1,5
	Dobânzi	0,8	1,1	6,5	1,6
	Cotizații la organisme internaționale	0,05	0,05	0,3	0,07
	Total alocări externe	1,75	2,15	12,70	3,17
Total	Cheltuieli obligatorii	12,25	12,95	75,00	18,7

Distribuția resurselor și ajustarea deficitului bugetar

	2008	2009	Diferențe
	% PIB	% PIB	% PIB
Total venituri publice	32,0	33,5	+1,5
Deficit Bugetar	4,8	2,0	-2,8
Efect net al ajustării	36,8	35,5	-1,3

Redistribuirea cheltuielilor

	2008	2009	Diferențe
	% PIB	% PIB	% PIB
Cheltuieli de investiții și obligatorii	18,25	19,95	+1,7
Investiții	6,0	7,0	+1,0
Cheltuieli Sociale	10,5	10,8	+0,3
Alocări Externe	1,75	2,15	+0,4

Ajustarea cheltuielilor

	2008	2009	Diferențe
	% PIB	% PIB	% PIB
Cheltuieli ajustabile	18,5	15,5	-3,0
Cheltuieli cu bunuri și servicii	6,5	4,9	-1,6
Cheltuieli de personal	8,4	7,5	-0,9
Subvenții	1,5	1,1	-0,4
Alte cheltuieli și transferuri	2,1	2,0	-0,1

Achitarea plăților restante

Achitarea cu celeritate a obligațiilor financiare certe, lichide și exigibile ale administrației publice centrale și locale (facturi, subvenții pentru agricultură, TVA) și eşalonarea echilibrată a plății lunare a acestora, în trim. I al anului 2009.

3.4 Datoria publică și finanțarea deficitului bugetar

În anul 2009 datoria publică guvernamentală va înregistra o creștere controlată, astfel încât nivelul acesteia să se mențină în limite sustenabile, de cca 20% din produsul intern brut.

Pentru anul 2009 se estimează că serviciul datoriei publice guvernamentale va fi mai mare cu 4,7 miliarde Euro comparativ cu serviciul aferent anului 2008, datorită creșterii foarte mari a datoriei pe termen scurt, prin emiterea de certificate de trezorerie și a perspectivei de menținere a ponderii mari a acestor instrumente în procesul de finanțare pentru anul 2009.

Serviciul datoriei publice guvernamentale (mil. Euro)		
	2008	2009
Serviciul datoriei publice guvernamentale	3.420,1	8.164,7
- rate de capital	2.553,3	6.839,7
- plăți de dobânzi și comisioane	866,8	1.325,0

Finanțarea deficitului bugetar		
	2009	
	mil. lei	% în total
Deficit buget general consolidat	-11.780	
- % în PIB	-2,0	
Finantare deficit bugetar	11.780	100,0%
Finanțare internă	6.926	58,8%
Finanțare externă	4.466	37,9%
Alte surse (sume recuperate AVAS)	388	3,3%

Având în vedere efectele crizei financiare globale asupra accesului și termenilor și condițiilor de împrumut pentru companiile care implementează proiecte de interes strategic în România, cu efect multiplicator în economie, Ministerul Finanțelor Publice are în vedere acordarea de garanții de stat pentru atragerea de resurse financiare pentru astfel de proiecte.

3.5 Transferuri de resurse către bugetele locale

Bugetul general centralizat al unităților administrativ-teritoriale (BGCUAT), estimat pe anul 2009, este rezultat din cumularea veniturilor și cheltuielilor bugetelor locale ale comunelor, orașelor, municipiilor, sectoarelor municipiului București, județelor și municipiului București, bugetelor instituțiilor publice finanțate din venituri proprii și subvenții din bugetele locale, bugetelor instituțiilor publice finanțate integral din venituri proprii, bugetului împrumuturilor externe și interne și a bugetului fondurilor externe nerambursabile, precum și a celorlalte venituri și cheltuieli evidențiate în afara bugetului local, și reflectă dimensiunea efortului financiar public al unităților administrativ-teritoriale pe anul 2009.

Veniturile bugetului general centralizat al unităților administrativ-teritoriale, pe anul 2009, se estimează la 48.053 milioane lei, reprezentând 8,3% din produsul intern brut, iar în cadrul acestora, veniturile totale ale bugetelor locale se estimează la 46.007 milioane lei, reprezentând 7,9% din produsul intern brut, în timp ce veniturile celorlalte bugete reprezintă 0,4% din produsul intern brut.

Dinamica și Structura Veniturilor Bugetelor Locale

	Realizări 2007			Estimări 2008				Propuneri 2009			
	mil. lei	% din P.I.B.	% din total	mil. lei	% din P.I.B.	% 2008/2007	% din total	mil. lei	% din P.I.B.	% 2009/2008	% din total
PIB milioane lei	412.762			513.175				579.021			
VENITURI - TOTAL	38.990	9,5	100,0%	45.698	8,9	18,8%	100,0%	48.053	8,3	5.1%	100,0%
Venituri proprii	6.409	1,6	16,4%	6.360	1,2	-0,8%	13,9%	7.891	1,4	24,1%	16,4%
Cote defalcate din impozitul pe venit	11.067	2,7	28,4%	14.345	2,8	29,6%	31,4%	15.310	2,6	6,7%	31,8%
Sume defalcate din taxa pe valoarea adăugată	14.553	3,5	37,3%	18.768	3,7	29,0%	41,1%	17.608	3,0	-6,2%	36,8%
Subvenții primite de la bugetul de stat și de la alte bugete	4.778	1,2	12,3%	4.250	0,8	-11,1%	9,3%	4.587	0,8	7,9%	9,5%
Alte venituri	2.183	0,5	5,6%	1.975	0,4	-10%	4,3%	2.657	0,5	34%	5,5%

Venituri proprii	Veniturile proprii ale bugetelor locale (formate din impozite, taxe, contribuții, alte vărsăminte, alte venituri) estimate la 7.891 milioane lei, reprezintă 16.4% din totalul veniturilor acestor bugete, iar nivelul acestora crește cu 24% față de anul 2008. Dinamica veniturilor proprii este influentata de cresterea in medie cu 24.3% fata de anul 2008, a valorilor impozabile pentru cladiri si terenuri
Cote defalcate din impozitul pe venit	Cotele defalcate din impozitul pe venit reprezintă 15.310 milioane lei, respectiv 31.9% din total, in crestere comparativ cu anul 2008 cu 6,7%.
Sume defalcate din TVA la nivelul judetelor	2.022 milioane lei, pentru: - sistemul de protecție a copilului și centrele de asistență socială a persoanelor cu handicap - drepturile privind acordarea de produse lactate și de panificație pentru elevii din clasele I-VIII din învățământul de stat și pentru copiii preșcolari din grădinițele de stat cu program normal de 4 ore - cheltuielile aferente învățământului special - instituții de cultură - plata contribuțiilor pentru personalul neclerical angajat în unitățile de cult din țară
Sume defalcate din TVA la nivelul comunelor, oraselor și municipiilor	12.137 milioane lei destinate finanțării: - cheltuielilor de personal, burselor și obiectelor de inventar ale instituțiilor sau ale unităților de învățământ preuniversitar de stat; - drepturilor asistențelor personali ai persoanelor cu handicap grav; - ajutorului social și a ajutorului pentru încălzirea locuinței cu lemne, cărbuni și combustibili petrolieri; - serviciilor publice comunitare de evidență a persoanelor de sub autoritatea consiliilor locale ale comunelor, orașelor, municipiilor, sectoarelor și Consiliului General al Municipiului București; - ajutoarelor de stat regionale acordate în temeiul Legii nr.84/1992, cu modificările și completările ulterioare, pentru

administrațiile zonelor libere aflate sub autoritatea consiliilor locale.

Finanțarea drumurilor județene și comunale	552 milioane lei
Echilibrarea bugetelor locale	1.983 milioane lei
Programul de dezvoltare a infrastructurii și a unor baze sportive din spațiul rural	914 milioane lei
Subvenții de la bugetul de stat	4.543 milioane lei, din care, în principal, pentru: - finanțarea programului de pietruire a drumurilor comunale și alimentare cu apă a satelor (600 milioane lei); - finanțarea programelor multianuale prioritare de mediu și gospodărire a apelor (245 milioane lei); - finanțarea drepturilor acordate persoanelor cu handicap (1.700 milioane lei); - compensarea creșterilor neprevizionate ale prețurilor la combustibili (470 milioane lei); - retehnologizarea centralelor termice și electrice de termoficare (69 milioane lei); - finanțarea cheltuielilor de capital ale unităților de învățământ preuniversitar (192 milioane lei); - acordarea ajutorului pentru încălzirea locuinței cu lemne, cărbuni, combustibili petrolieri (183 milioane lei); - realizarea obiectivelor de investiții în turism (303 milioane lei). - reabilitarea termică a cladirilor (160 milioane lei) - finanțarea cheltuielilor de sanatate (144 milioane lei)
Subvenții de la bugetul asigurărilor de șomaj	44 milioane lei în vederea finanțării programelor pentru ocuparea temporară a forței de muncă.

Dinamica veniturilor si cheltuielilor publice si structura lor in perioada 2007-2009

	Realizari 2007	Estimari 2008	Propuneri 2009
Curs mediu lei/eur	3,3373	3,6827	4,00
PIB	412.762	513.175	579.021
Crestere nominala a PIB (dinamica anuala)		24,3%	12,8%
VENITURI TOTALE	134.173	164.467	193.786
% PIB	32,5	32,0	33,5
Dinamica anuala		22,6%	17,8%
CHELTUIELI TOTAL	147.141	189.122	205.574
% din P.I.B.	35,6	36,9	35,5
Dinamica anuala		28,5%	8,7%
DEFICIT	12.968	24.655	11.788
% din P.I.B.	3,1	4,8	2,0
VENITURI TOTAL			
mil lei	134.173	164.467	193.786
mil EURO	40.204	44.659	48.447
Dinamica anuala		23%	18%
Dinamica cumulata fata de 2007		23%	44%
% din P.I.B.	32,51	32,05	33,47
Venituri fiscale			
mil lei	76.623	95.803	105.550
mil EURO	22.959	26.014	26.388
Dinamica anuala		25%	10%
Dinamica cumulata fata de 2007		25%	38%
% din P.I.B.	18,6	18,7	18,2
din care:			
Impozit pe profit			
mil lei	10.558	13.046	13.479
mil EURO	3.164	3.542	3.370
Dinamica anuala		24%	3%
Dinamica cumulata fata de 2007		24%	28%
% din P.I.B.	2,6	2,5	2,3

Impozit pe salarii si venit			
mil lei	14.375	18.366	20.027
mil EURO	4.307	4.987	5.007
Dinamica anuala		28%	9%
Dinamica cumulata fata de 2007		28%	39%
% din P.I.B.	3,5	3,6	3,5
Impozite si taxe pe proprietate			
mil lei	2.945	3.362	4.393
mil EURO	882	913	1.098
Dinamica anuala		14%	31%
Dinamica cumulata fata de 2007		14%	49%
% din P.I.B.	0,7	0,7	0,8
TVA			
mil lei	31.243	40.875	44.416
mil EURO	9.362	11.099	11.104
Dinamica anuala		31%	9%
Dinamica cumulata fata de 2007		31%	42%
% din P.I.B.	7,6	8,0	7,7
Accize			
mil lei	12.552	13.599	18.116
mil EURO	3.761	3.693	4.529
Dinamica anuala		8%	33%
Dinamica cumulata fata de 2007		8%	44%
% din P.I.B.	3,0	2,7	3,1
Impozit pe comert exterior si tranzactiile internationale			
mil lei	856	962	1.021
mil EURO	256	261	255
Dinamica anuala		12%	6%
Dinamica cumulata fata de 2007		12%	19%
% din P.I.B.	0,2	0,2	0,2
Alte venituri fiscale			
mil lei	4.093	3.834	4.098
mil EURO	1.227	1.041	1.024
Dinamica anuala		-6%	7%
Dinamica cumulata fata de 2007		-6%	0%
% din P.I.B.	1,0	0,7	0,7

Contributii asigurari sociale			
mil lei	39.443	48.420	57.083
mil EURO	11.819	13.148	14.271
Dinamica anuala		23%	18%
Dinamica cumulata fata de 2007		23%	45%
% din P.I.B.	9,6	9,4	9,9
Venituri nefiscale			
mil lei	13.991	16.512	19.757
mil EURO	4.192	4.484	4.939
Dinamica anuala		18%	20%
Dinamica cumulata fata de 2007		18%	41%
% din P.I.B.	3,4	3,2	3,4
Venituri din capital			
mil lei	963	915	1.128
mil EURO	288	249	282
Dinamica anuala		-5%	23%
Dinamica cumulata fata de 2007		-5%	17%
% din P.I.B.	0,2	0,2	0,2
Sume din FEN preaderare			
mil lei	3.154	2.817	5.137
mil EURO	945	765	1.284
Dinamica anuala		-11%	82%
Dinamica cumulata fata de 2007		-11%	63%
% din P.I.B.	0,8	0,5	0,9
Sume rambursate din FEN postaderare			
mil lei			5.131
mil EURO			1.282,8
Dinamica anuala			
Dinamica cumulata fata de 2007			
% din P.I.B.			0,9

CHELTUIELI TOTAL			
mil lei	147.141	189.122	205.574
mil EURO	44.090	51.354	51.394
Dinamica anuala		29%	9%
Dinamica cumulata fata de 2007		29%	40%
% din P.I.B.	35,65	36,85	35,50
din care:			
Cheltuieli de personal ¹			
mil lei	33.696	43.345	43.506
mil EURO	10.097	11.770	10.877
Dinamica anuala		29%	0,4%
Dinamica cumulata fata de 2007		29%	29%
% din P.I.B.	8,2	8,4	7,5
Bunuri si servicii			
mil lei	25.187	33.225	28.264
mil EURO	7.547	9.022	7.066
Dinamica anuala		32%	-15%
Dinamica cumulata fata de 2007		32%	12%
% din P.I.B.	6,1	6,5	4,9
Dobanzi			
mil lei	3.096	3.893	6.528
mil EURO	928	1.057	1.632
Dinamica anuala		26%	68%
Dinamica cumulata fata de 2007		26%	111%
% din P.I.B.	0,7	0,8	1,1
Subventii			
mil lei	6.875	7.836	6.155
mil EURO	2.060	2.128	1.539
Dinamica anuala		14%	-21%
Dinamica cumulata fata de 2007		14%	-10%
% din P.I.B.	1,7	1,5	1,1

Asistenta sociala			
mil lei	38.850	53.592	62.307
mil EURO	11.641	14.552	15.577
Dinamica anuala		38%	16%
Dinamica cumulata fata de 2007		38%	60%
% din P.I.B.	9,4	10,4	10,8
Alte transferuri si alte cheltuieli			
mil lei	17.231	21.378	21.135
mil EURO	0,12	0,11	0,10
Dinamica anuala		24%	-1%
Dinamica cumulata fata de 2007		24%	23%
% din P.I.B.	4,2	4,2	3,7
Cheltuieli de capital			
mil lei	19.607	23.204	19.633
mil EURO	5.875	6.301	4.908
Dinamica anuala		18%	-15%
Dinamica cumulata fata de 2007		18%	0%
% din P.I.B.	4,8	4,5	3,4
Proiecte cu finantare din fonduri externe nerambursabile post aderare			
mil lei			8.353
mil EURO			2.088
Dinamica anuala			
Dinamica cumulata fata de 2007			
% din P.I.B.			1,4
Cheltuieli aferente programelor cu finantare rambursabila			
mil lei			4.128
mil EURO			1.032
Dinamica anuala			
Dinamica cumulata fata de 2007			
% din P.I.B.			0,7

¹ Cuprinde intreg personalul din sectorul bugetar (inclusiv sanatate)

Capitolul 4

Pachetul de măsuri al Guvernului României pentru stimularea creșterii economice și protejarea intereselor economice ale populației

	Valoare
TOTAL	51,9 mld lei
A. Măsuri pentru relansarea și stimularea creșterii economice	42,1 mld lei
	40,9 mld lei
Alocarea a 10,2 miliarde Euro pentru investiții, reprezentând 20% din totalul cheltuielilor bugetare pentru 2009, și 7% din PIB.	
Perfecționarea mecanismului de absorbție a fondurilor comunitare. Înființarea grupului interministerial pentru gestionarea absorbției fondurilor comunitare sub conducerea directă a primului-ministru și a vicepremierului.	
Neimpozitarea profitului reinvestit începând cu trimestrul al II-lea al anului 2009	0,7 mld lei
Operaționalizarea fondului de garantare a creditelor pentru IMM-uri și înființarea fondului de contragarantare a creditelor pentru Întreprinderile Mici și Mijlocii	
Alocarea prin bugetul de stat a cel puțin aceluiași volum de fonduri alocat pentru promovarea exporturilor ca în anul 2008	0,26 mld lei
Continuarea și extinderea programului Rabla:	0,23 mld lei
- Intrarea în program a mașinilor mai vechi de 10 ani, cu doi ani mai "tinere" decât cele admise până anul trecut. - Majorarea sumei acordate de la 3.000 de lei la 3.800 de lei, precum și finanțarea în limita a 60.000 de vehicule față de 40.000 în 2008.	
Includerea în bugetul general consolidat a veniturilor proprii ale instituțiilor și agențiilor guvernamentale.	
Modificarea tarifului de utilizare a infrastructurii feroviare publice, având ca indicatori de referință tona/ kilometru transportat	

Suplimentarea bugetului activității de cercetare – dezvoltare la prima rectificare bugetară din anul 2009

B. Măsuri pentru finanțarea economiei și creșterea lichidității

8,77 mld lei

Achitarea datoriilor administrației centrale și locale către agenții economici: facturi restante și lucrări recepționate și nefacturate

7,7 mld lei

Compensarea TVA-ului de recuperat cu TVA-ul de plătit sau cu alte impozite datorate bugetului de stat și în lunile ulterioare lunii în care s-au depus cererea de restituire, precum și după expirarea termenului legal de 45 de zile

Capitalizarea CEC Bank

0,9 mld lei

Capitalizarea Eximbank prin utilizarea dividendelor convenite statului pentru majorarea capitalului social și alocarea de fonduri publice pentru instrumentele de asigurare și garantare a operațiunilor de export, precum riscul valutar și riscul de neplata.

0,17 mld lei

Accelerarea procedurii de atragere a fondurilor europene și modificarea legii achizițiilor publice pentru flexibilizarea acestei proceduri

Adoptarea legislației privind parteneriatul public-privat în vederea creșterii dinamicii investițiilor private în infrastructură

C. Măsuri sociale

1,04 mld lei

Acordarea pensiei sociale pentru pensionarii cu venituri mici în două tranșe, prin acoperirea diferenței dintre nivelul actual al pensiei și plafonul de 350 de lei: până la 300 de lei de la 1 aprilie 2009 și diferența până la 350 de lei de la 1 octombrie 2009.

0,75 mld lei

Compensarea cu 90% din prețul de referință pentru medicamentele din lista B pentru pensionarii cu pensii de până la 600 de lei.

Tratarea veniturilor în perioada de șomaj tehnic (maxim trei luni), după cum urmează:

0,10 mld lei

- din punct de vedere al angajatului – ca venituri de natura non-salarială și aplicarea regimului corespunzător de impozitare
- din punct de vedere al angajatorului: scutirea de la plata contribuțiilor către bugetul de stat și al asigurărilor sociale.

Susținerea cu 50% a formării profesionale continue pentru angajați și șomeri 0,013 mld lei

Declanșarea după 15 aprilie, împreună cu partenerii sociali, a mecanismului de consultare pe tema creșterilor salariale pe anul 2009 în sistemul public, în funcție de performanțele economice ale trimestrului I și a prognozelor pentru perioada următoare
Până la 15 aprilie 2009, Guvernul și partenerii sociali vor purta discuții în vederea elaborării legii salarizării unice a personalului bugetar

Pentru anul 2009 se va prelungi perioada de acordare a ajutorului de șomaj cu trei luni 0,18 mld lei

Până la 1 martie 2009, comitetelor sectoriale pentru formare profesională li se va acorda statutul de instituții de utilitate publică

Pentru demnitari și pentru funcțiile asimilate cu funcții de demnitate publică, Guvernul propune înghețarea salariilor pentru anul 2009

Capitolul 5

Politica Fiscală și Bugetară în perioada 2010-2012

5.1 Evoluții și tendințe macroeconomice în perioada 2010-2012

- modificări procentuale față de anul precedent -

Produsul intern brut pe componente de utilizare	2009	2010	2011	2012	Ritm mediu anual 2010- 2012
Produsul intern brut	2,5	4,5	5,5	6,0	5,4
Cererea internă, din care:	3,9	5,6	6,2	6,5	6,1
- Consumul final individual al populației	4,3	5,6	6,1	6,0	5,9
- Consumul final colectiv al adm. publice	-1,0	1,5	1,7	3,0	2,1
- Formarea brută de capital fix	5,0	6,8	7,7	8,6	7,7
Exportul de bunuri și servicii	3,5	8,3	11,7	13,3	11,1
Importul de bunuri și servicii	6,9	10,2	12,0	12,9	11,7

Creșterea economică

În perioada 2010-2012, produsul intern brut va crește cu un ritm mediu anual de 5,4%. Această prognoză se bazează pe presupunerea că mediul economic intern și internațional se va îmbunătăți, în concordanță cu ultima prognoză a Comisiei Europene, dezechilibrele pe piața produselor, piața financiară și piața muncii se vor atenua, iar economia românească va intra pe o traiectorie accelerată.

Cererea internă se va situa pe o tendință de creștere, susținută în special de reluarea procesului investițional, fiind previzionată să se majoreze cu un ritm mediu anual de 6,1%.

Formarea brută de capital fix se va majora cu un ritm mediu anual de 7,7%.

Consumul final individual al populației va înregistra un ritm mediu anual de creștere de 5,9%, ceea ce reprezintă o calmare a înclinației spre consum a populației, așteptându-se o majorare a înclinației spre economisire care va susține finanțarea proiectelor de investiții.

- modificări procentuale față de anul anterior -

Produsul intern brut pe ramuri	2009	2010	2011	2012	Ritm mediu anual 2010- 2012
Industrie	-1,0	2,0	3,5	3,8	3,1
Agricultură, silvicultură și piscicultură	4,2	2,5	2,1	2,4	2,3
Construcții	6,2	8,9	10,6	12,4	10,6
Servicii	3,3	5,1	6,0	6,3	5,8
Produsul intern brut	2,5	4,5	5,5	6,0	5,4

Industrie Valoarea adăugată brută din industrie va crește cu un ritm mediu anual de 3,1%;

Construcții Construcțiile vor continua să reprezinte domeniul cel mai dinamic din economia românească, dar evoluțiile anuale vor fi mai temperate față de anii anteriori. Ritmul mediu anual de creștere în construcții va fi de 10,6%;

Agricultura În ceea ce privește agricultura se prevăd niveluri mai moderate (ritmul mediu anual va fi de 2,3%) în situația unor condiții climatice normale.

Comerț exterior Comerțul exterior de bunuri și servicii se va accelera, urmând să revină pe piețele consacrate deja, dar și pe altele noi, și să înregistreze ritmuri medii anuale de peste 11%. Ca urmare, contribuția negativă a exportului net la creșterea produsului intern brut se va situa pe o pantă descendentă, reducându-se de la 1,9 procente în 2009 la 1,1 procente în 2012.

Balanța externă Deficitul comercial se va ameliora, reducându-și ponderea în PIB cu 2 puncte procentuale în anul 2012 comparativ cu anul 2010. Exporturile și importurile de bunuri intracomunitare vor înregistra un ritm mediu de creștere de 12,6% și respectiv 8,8%.

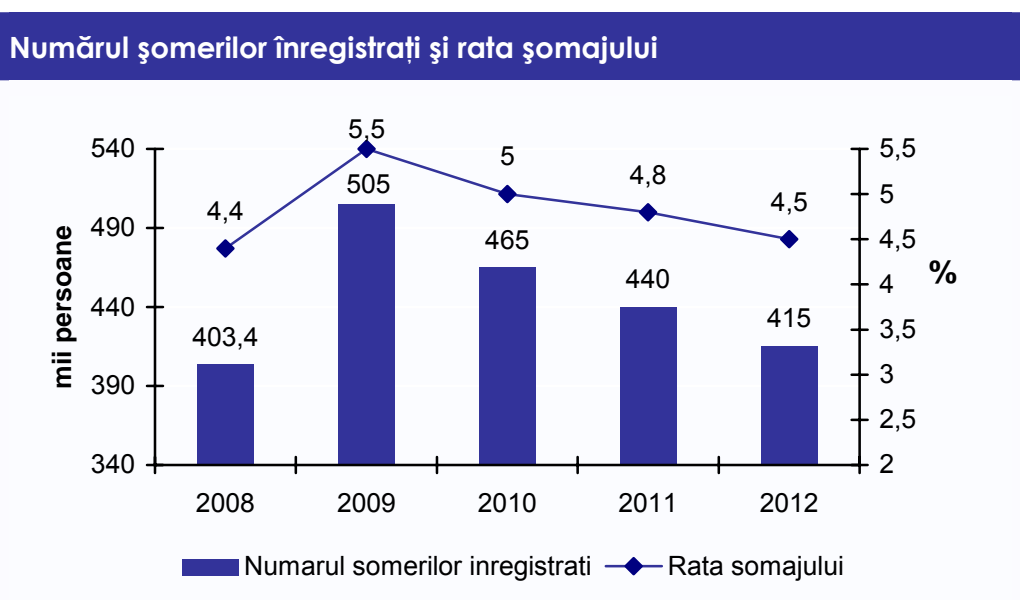
Ca urmare a evoluției favorabile a deficitului balanței de bunuri și servicii, ponderea deficitului de cont curent în PIB se va diminua cu aproape 2 puncte procentuale, de la 10,3% în 2009 la 8,5% cât se estimează pentru anul 2012.

Număr de salariați

Numărul mediu de salariați din economie va urma să crească cu circa 350 mii persoane (6,9%), cu un ritm mediu anual de 2,3%.

Cele mai însemnate creșteri ale numărului mediu de salariați în acest interval de timp se vor înregistra în activitățile: tranzacții imobiliare, intermediere financiare, construcții, comerț cu ridicata și cu amănuntul, repararea autovehiculelor, motocicletelor și a bunurilor personale și de uz gospodăresc și transport, depozitare și comunicații.

Numărul șomerilor înregistrați va continua să scadă, iar la sfârșitul lunii decembrie 2012 va ajunge la 415 mii persoane, cu o rată a șomajului de 4,5%, în scădere cu 1 punct procentual față de sfârșitul anului 2009.

Veniturile salariale

În perioada 2010-2012, câștigul salarial mediu brut se va majora cu ritmuri de peste 8% anual, ajungând la 2340 lei în anul 2012, în creștere cu 28,6% față de 2009, iar câștigul salarial mediu net va fi de 1726 lei. Salariul real va crește cu un ritm mediu anual de 5,1%.

Inflația

Creșterea prețurilor de consum

	2009	2010	2011	2012
dec. față de dec. an anterior	4,5	3,5	3,0	2,6
medie anuală	5,0	3,7	3,2	2,8

5.2 Cadrul fiscal și bugetar pe termen mediu

Stabilitatea, sustenabilitatea, finanțarea sectoarelor fundamentale pentru o creștere economică durabilă, protejarea intereselor economice ale populației, asigurarea securității sociale și adresarea riscurilor macroeconomice, reprezintă pilonii principali pe baza cărora s-a construit cadrul bugetar pe termen mediu.

Obiectivul specific pe termen mediu este reprezentat de ajustarea bugetului general consolidat către o țintă a deficitului de 1% din PIB, ceea ce va oferi suficientă siguranță pentru evitarea depășirii limitei impuse de Uniunea Europeană.

Veniturile, Cheltuielile și Deficitul bugetului general consolidat (%PIB)

	2010 Estimări	2011 Estimări	2012 Estimări
VENITURI	32,8	32,7	32,7
CHELTUIELI	34,7	34,2	33,7
DEFICIT	1,9	1,5	1,0

Cadrul bugetar pe termen mediu este orientativ și nu include măsurile fiscale și administrative ce vor fi luate pentru creșterea ponderii veniturilor în PIB pe termen mediu. Acest cadru va fi ajustat odată cu finalizarea viziunii fiscal bugetare pe termen mediu în cursul anului 2009.

Politica Fiscală

Obiective

Transparență, predictibilitate, stabilitate și transpunerea în legislația română a tuturor directivelor europene ce urmează a se aplica din 2010.

Îmbunătățirea nivelului de colectare a veniturilor publice și creșterea ponderii acestora în PIB.

Un grad sporit de conformare voluntară a contribuabililor, relativ la obligațiile fiscale ce le revin acestora.

Intensificarea activităților de monitorizare, îndrumare și control și o mai eficientă administrare a veniturilor statului inclusiv prin măsuri de extindere a procesului de monitorizare și supraveghere pentru produse cu grad înalt de risc din punct

de vedere al evaziunii fiscale.

Impozitul pe venit	Menținerea cotei unice de impozitare directă de 16% a veniturilor și asigurarea echității în repartizarea sarcinii fiscale pentru persoanele cu venituri mici, prin acordarea de compensații și deduceri fiscale. Stabilirea unui impozit unitar pe câștigurile bursiere. Aplicarea măsurilor adoptate anterior în ceea ce privește fiscalizarea agriculturii (măsurile adoptate anterior și suspendate în timp, ca de exemplu art. 74, alin.(4) din Codul fiscal)
Impozitul pe profit	Menținerea cotei unice de impozitare directă de 16% Introducerea sistemului forfetar de impozitare pentru anumite activități. Neimpozitarea profitului reinvestit.
TVA	Perceperea unei TVA de 19% și la tranzacțiile imobiliare efectuate în scopuri comerciale de către persoane fizice. Reintroducerea măsurilor simplificate la TVA pentru tranzacțiile cu bunuri imobile și introducerea măsurilor simplificate la importul de echipamente necesare investițiilor proprii ale contribuabililor.
Accize	Majorarea accizelor pentru anumite produse supuse accizelor armonizate, respectiv până în anul 2011, potrivit graficului prevăzut în anexa nr. 1 la titlul VII din Legea nr. 571/2003 privind Codul fiscal, cu modificările și completările ulterioare.
Contribuții la asigurările sociale	Reglementarea prin Codul fiscal a contribuțiilor de asigurări sociale (CAS, CASS, șomaj, accidente de muncă și boli profesionale) și egalizarea bazei impozabile prevăzute pentru calculul contribuțiilor cu cea utilizată la calculul impozitului pe salarii, în scopul asigurării sustenabilității sistemului public de pensii.
Alte impozite și taxe	Impozitarea câștigurilor din tranzacțiile imobiliare în scopuri comerciale. Suprataxarea produselor de lux.

5.3 Finanțări de la Uniunea Europeană

Politici pentru atragerea fondurilor europene

Realizarea unui nivel înalt de absorbție a fondurilor europene în perioada 2007-2013 reprezintă unul dintre obiectivele strategice ale României și, în același timp, fructificarea unui beneficiu major al aderării la Uniunea Europeană. Acest deziderat presupune concentrarea unor eforturi substanțiale pentru asigurarea unui sistem suplu de accesare și implementare a fondurilor și eliminarea/limitarea oricăror bariere ce pot afecta procesul de absorbție.

Sumele totale alocate României de UE în perioada 2007-2015

Instrument	Public	Privat	Total
Fonduri Structurale și de Coeziune	11.641.999	7.571.038	19.213.037
Fondul European Agricol pentru Dezvoltare Rurală	3.209.000	4.813.500	8.022.500
Fondul European pentru Pescuit	92.280	138.420	230.700
Fondul European de Garantare Agricolă		6.884.000	6.884.000
	14.943.279	19.406.958	34.350.237

În tabelul următor este prezentat totalul cheltuielilor estimate a se efectua de la bugetul de stat pentru implementarea proiectelor finanțate din fonduri externe nerambursabile post-aderare (în principal fonduri structurale și de coeziune și fonduri pentru agricultură, dezvoltare rurală și pescuit), precum și estimarea sumelor ce vor fi rambursate de către UE în contul acestor cheltuieli.

Cheltuielile și veniturile aferente FEN post-aderare					
	2009	2010	2011	2012	Cumulat perioada
PIB (mld. lei)	579,0	659,2	747,2	840,7	
Curs mediu	4,00	4,09	4,17	4,24	
Cheltuieli (mld. lei)	8,4	12,6	14,3	14,8	50,0
Cheltuieli (mld. euro)	2,1	3,1	3,4	3,5	12,1
Venituri (mld. lei)	5,1	7,5	9,0	9,8	31,5
Venituri (mld. euro)	1,3	1,8	2,2	2,3	7,6
Cheltuieli (%PIB)	1,44	1,91	1,91	1,76	7,0
Venituri (% PIB)	0,9	1,1	1,2	1,2	4,4

Aceste estimari sunt orientative, nivelul de absorbție a fondurilor europene fiind monitorizat continuu de către Guvern, care va identifica și promova soluțiile necesare pentru creșterea absorbției pe termen mediu și pentru remedierea problemelor care au fost identificate în vederea valorificării depline a acestor finanțări în procesul de dezvoltare națională.

Capitolul 6

Deficitul bugetar conform Sistemului European de Conturi (ESA 95)

Aderarea României la Uniunea Europeană aduce o serie de aspecte tehnice și metodologice noi impuse de modul de abordare al bugetului european, care necesită anumite schimbări privind structura și modul de alcătuire al bugetului național. În acest context, anumite concepte, mecanisme și proceduri naționale trebuie să fie consistente cu bugetul european.

Pentru ca aceste concepte și mecanisme să fie corect înțelese și puse în practică, am încercat în câteva cuvinte să explicăm pe scurt calculul deficitului bugetar conform Sistemului European de Conturi (ESA 95).

Conform **Protocolului privind procedura deficitului excesiv**, anexă la **Tratatul de instituire a Uniunii Europene**, România trebuie să raporteze de două ori pe an – la 31 martie și 30 septembrie - nivelul deficitului și datoriei guvernamentale realizate pe ultimii patru ani, precum și deficitul planificat pe anul curent. Deficitul planificat este definit ca fiind stabilit în conformitate cu cele mai recente decizii ale autorităților bugetare.

Deficitul se calculează conform sistemului de raportare accrual, reglementat de **Sistemul European de Conturi (ESA 95)**, precum și în regulamentele emise în aplicarea Tratatului de instituire a Uniunii Europene.

Prin urmare, reglementările europene fac necesară distincția între deficitul bugetar calculat conform metodologiei interne pe baza încasărilor și plăților efective (cash) și deficitul calculat conform procedurilor europene care utilizează principiul accrual, respectiv operațiunile sunt înregistrate la momentul la care o valoare economică este creată, transformată, transferată.

Utilizarea principiului accrual în dimensionarea indicatorilor finanțelor publice asigură o mult mai exactă estimare a impactului macroeconomic al politicii fiscale, întrucât se iau în calcul, pe lângă fluxurile cash, și alți factori care au influență asupra economiei cum ar fi: titluri de despăgubire, dobânzi datorate, datorii comerciale etc.

Transpunerea datelor în baza accrual este reglementată printr-un set de norme și principii ce formează Sistemul European de Conturi (ESA 95) aprobat de Consiliul Uniunii Europene în 1966.

Principalele operațiuni efectuate la transpunerea datelor din bază cash în bază accrual:

- Reflectarea influențelor din creanțe și datorii care rezultă din :
  - ✓ Variația datoriilor (diferența dintre datorii la sfârșitul anului și cele de la începutul anului) raportate de instituțiile bugetare, inclusiv Compania Națională de Autostrăzi și Drumuri Naționale din România și instituțiile autonome;
  - ✓ Variația creanțelor instituțiilor publice (diferența între stocul creanțelor rezultate din operațiuni comerciale la începutul anului și cel de la finele anului).
- Transpunerea dobânzilor din bază cash în bază accrual în funcție de termenele de plată prevăzute în contractele de împrumut.
- Alte ajustări formate în principal din:
  - veniturile, cheltuielile și soldul fondului de risc constituit pentru asigurarea garanțiilor la credite bancare acordate agenților economici;
  - începând cu anul 2004, la raportarea deficitului a fost luată în calcul și valoarea titlurilor de despăgubire emise de Ministerul Finanțelor Publice și Autoritatea Națională pentru Restituirea Proprietăților, conform legilor de restituire a proprietăților;
  - o serie de societăți cu capital de stat ale căror venituri proprii acoperă mai puțin de 50% din costuri, diferența fiind acoperită din subvenții, respectiv Metrorex, Administrația Fluvială a Dunării de Jos, 8 aeroporturi locale și 7 centrale de termoficare de interes local. Pentru aceste societăți au fost incluse în datoria guvernamentală împrumuturile contractate direct de aceste entități în nume propriu, fără intervenția statului;
  - impactul ștergerii de creanțe externe în favoarea unor țări terțe.

*

* *

Alocarea unor sume importante pentru cheltuielile de investiții, cu rol multiplicator în economie, important mijloc pentru prevenirea declinului economic, accesarea fondurilor comunitare și accelerarea ritmului de absorbție al acestora, protejarea intereselor economice ale populației și asigurarea securității sociale reprezintă priorități ale construcției bugetare pe anul 2009 și perspectiva 2010-2012.

Ministrul Finanțelor Publice

Gheorghe Pogea

Avizăm favorabil,

Ministrul justiției și libertăților cetățenești

Marian Cătălin Predoiu

